

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2015-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Simona Poláková Pekarová

Komunismus jako jedna z ideologií krajní levice

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2015-2018

BACHELOR THESIS

Simona Poláková Pekarová

Communism as one of the extreme left-wing ideologies

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Simona Poláková Pekarová

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Jiřímu Víškovi za připomínky, trpělivost, pomoc a ochotu při vedení mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá jednotlivými ideologiemi komunismu s odkazy na marxismus, leninismus, stalinismus, trockismus a eurokomunismus a pohledy do historie. Dále rozebírá vybrané subjekty krajní levice působící v České republice, jejich aktivity a cíle, zaměřuje se na rozdělení extremismu, jednotlivé rozdíly extremistických, extrémních a radikálních postojů a protiextremistickou politiku našeho státu a opatření v boji proti extremismu.

Klíčová slova

Eurokomunismus, extremismus, ideologie komunismu, Komunistická strana Čech a Moravy, Komunistický svaz mládeže, leninismus, Levá perspektiva, marxismus, protiextremistická politika, Svaz mladých komunistů Československa, stalinismus.

Annotation

The bachelor thesis deals with individual ideologies of communism in its theoretical part with references to Marxism, Leninism, Stalinism, Trotskyism and Eurocommunism and insights into its history. It also analyzes the selected left-wing entities operating in the Czech Republic, their activities and objectives. It focuses on the distribution of extremism, individual differences of extremist, extreme and radical attitudes and the anti-extremist policies of our state, and measures to fight extremism.

Keywords

Anti-Semitism, Communist Youth Union, Communist Party of Bohemia and Moravia, extremism, Eurocommunism, ideology of communism, Left Perspective, Leninism, Marxism, , Stalinism, Union of Young Communists of Czechoslovakia.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 VYMEZENÍ KOMUNISMU JAKO POLITICKÉ IDEOLOGIE.....	10
1.1 Marxismus.....	13
1.2 Leninismus.....	15
1.3 Stalinismus.....	18
1.4 Trockismus.....	21
1.5 Eurokomunismus.....	24
2 VYBRANÉ SUBJEKTY KRAJNÍ LEVICE V ČR.....	27
2.1 Komunistická strana Čech a Moravy.....	30
2.2 Komunistický svaz mládeže.....	34
2.3 Svaz mladých komunistů Československa.....	36
2.4 Levá perspektiva.....	39
3 PROTIEXTREMISTICKÁ POLITIKA.....	42
3.1 Strategie boje proti extremismu.....	46
3.2 Opatření boje proti extremismu.....	51
3.3 Antikonfliktní týmy.....	54
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	61
SEZNAM ZKRATEK	65
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	67

ÚVOD

Když jsem začala přemýšlet o tématu své bakalářské práce, mé rozhodnutí bylo takřka okamžité. Extremismus představuje nebezpečí pro společnost, jeho postoje vybočující ze zákona a útočící na oblast ústavnosti a demokracie mohou být doprovázeny i vlnou násilí, jež zasahuje nevinou veřejnost. Obyčejní lidé, kteří nemají velké povědomí o extremismu, mohou být strháváni na základě vlastní neznalosti k extremistickým ideologiím a tím i nevědomky napomáhat ničivé síle tohoto jevu. Pravicový extremismus je dle mého názoru na veřejnosti prezentován daleko více nežli extremismus levicový. Proto jsem cíleně zvolila jako téma bakalářské práce levicovou extremistickou scénu, konkrétně komunismus.

Dříve než jsem začala studovat Univerzitu Jana Amose Komenského Praha jsem o komunismu jako jedné z ideologií levicové extremistické scény mnoho nevěděla. V médiích se sice toto téma objevuje, ale spíše ve spojitosti soutěže politických stran nebo pohledu dob předlistopadových. Až díky poutavým přednáškám našich vyučujících a následným debatám na toto téma jsem si uvědomila, jaké skryté hrozby extremismus představuje.

Cílem mé bakalářské práce je především nalezení odpovědi na otázky: „Jaké jsou jednotlivé ideologie komunismu, jak se prezentují vybrané politické strany a spolky levicového extremistického spektra, jaká je strategie a opatření Českého státu v boji proti extremismu?“

V první části bakalářské práce se zaměřím na teoretické vymezení komunismu jako politické ideologie s odkazy na marxismus, leninismus, stalinismus, trockismus a eurokomunismus a pohledem do historie. Obsah druhé části bude směřovat k vybraným subjektům krajní levice působících v České republice, jejich aktivitám, cílům, idejím. Především Komunistické straně Čech a Moravy jako nástupnické strany Komunistické strany Československa. Zde bych se pozastavila a částečně zrekapitulovala jednotlivá časová období. Jako další bych zmínila ve své práci Komunistický svaz mládeže, jeho historii, současné vize, ideologii. Organizací Levá perspektiva a Svazem mladých komunistů Československa bych uzavřela tuto kapitolu. Třetí část se bude týkat protixtremistické politiky. Zde bych se nejdříve zaměřila na specifikaci extremismu, jeho rozdělení a rozdíly mezi extremistickými, extrémními a radikálními postoji. Další

část této kapitoly bude zaměřena na opatření a strategii Českého státu v boji s extremismem. Zde bych zmínila koncepci boje proti extremismu, kterou každoročně vydává Ministerstvo vnitra České republiky. Dalším neméně důležitým bodem v opatřeních boje proti extremismu je vznik antikonfliktních týmů. O jejich působnosti a úkolech bude hovořeno v závěru uvedené části.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ KOMUNISMU JAKO POLITICKÉ IDEOLOGIE

Komunismus představuje i po zhroucení východního bloku na přelomu osmdesátých a devadesátých let 20. století důležitou součást politického spektra. Jde o stále dominantní součást krajní levice. Projevuje se v různých ideových a organizačních formách a jeho ideje oslovují miliony lidí. Pojem komunismus je používán v různých významech. V širším slova smyslu je spojen s idejemi a aktivitami zaměřenými na život v nejrůznějších komunách. V užším slova smyslu se jedná o ideje a aktivity, které navazují na učení Karla Marxe a Bedřicha Engelse, které bylo rozvíjeno Vladimírem Iljičem Leninem a nebylo zásadně revidováno moderními sociálně-demokratickými přístupy. Komunismus v jeho rámci pracuje s koncepcí třídního boje a usiluje o nastolení beztřídní společnosti, v jejímž rámci by došlo k zespolečenštění výrobních prostředků a postupně by byl odstraněn i stát. Další pojetí komunismu se vztahovala pouze ke komunistickému hnutí sestávajícímu z politických stran, jejich organizací, politických režimů, případně k bloku komunistických států.¹

Komunismus jako ideologie vychází z několika zásad. Nástrojem změny společnosti je proletářská revoluce, jež předá do rukou pracujících politickou moc. Ta je pojímána jako diktatura proletariátu. Dnes se v tomto případě spíše klade důraz na rozvoj přímé demokracie a samosprávy. V ekonomické sféře je klíčovou změnou změna forem vlastnictví ve prospěch kolektivních forem například znárodnění nebo združstvodování jako prostředek pro zabezpečení rozvoje výrobních sil plánováním. V současnosti lze hovořit spíše o smíšené ekonomice a ekonomické samosprávě. Cílem změn je tedy vybudování beztřídní společnosti, kde by měl každý člověk podmínky pro svůj všestranný a harmonický rozvoj a kde by platila zásada „Každý podle svých schopností,

---

¹ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada), str. 17. ISBN 978-80-247-3797-3.

každému podle jeho potřeb“.² Komunismus se v průběhu svého vývoje vydělil do různých subvariant. Jednotlivé typy jsou určeny jednak historickými procesy a událostmi a jednak vymezením ideových východisek. Mezi ideové varianty komunismu lze řadit dogmatický marxismus, který klade důraz na lpění na původních dogmatech děl Karla Marxe a Bedřicha Engelse, marxismus-leninismus, jež se může vyskytovat v obecné nespecifikované formě nebo určitých podtypech. Jedním z nich je stalinismus. Klade důraz na centralizovaný komunistický stát a udržování poslušnosti prostřednictvím teroru, jako další lze zmínit trockismus, který zdůrazňuje odmítnutí byrokracie komunistického státu a permanentní revoluci. Maoismus staví na roli rolnictva v revoluci i komunistickém státě. Jako poslední lze zmínit komunisty třetího světa a nezúčastněných zemí, nebolševismus, nekomunismus, levý komunismus nebo národní bolševismus, který se nachází na pomezí krajní pravice a krajní levice a zdůrazňuje silně nacionální prvky v komunistickém hnutí.³

Komunisté tedy představují poměrně širokou podskupinu. Kdyby nebylo moskevského tlaku, tak by ortodoxní komunismus neexistoval snad mimo závazek k marxismu, samotný komunistický název a symboliku, včetně historického významu komunistického hnutí mezi aktivisty. V marxismu-leninismu spatřují svůj ideový základ konzervativní komunisté, udržují si relativně nekritický postoj k bývalému Sovětskému odkazu a jejich strany prosazují stranickou disciplínu, o které lze hovořit jako o leninském demokratickém centralismu. Nahlíží na svět úhlem pohledu imperialismu a studené války s tím, že v některých stranách sílí nacionalismus a populismus. Na druhé straně lze hovořit o reformních komunistech, kteří jsou stále více různorodí, opouštějí základy bývalého sovětského modelu (leninismus a demokratický centralismus) avšak významnou zůstává opozice vůči tržnímu hospodářství. Verbálně se hlásí nebo si

---

² PROROK, Vladimír a Aleš LISA. *Politologie*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk), str. 87. ISBN 978-80-7380-141-0.

³ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. *Politologie* (Grada), str. 17. ISBN 978-80-247-3797-3.

osvojují nové levicové programy vznikající po roce 1968. Zde lze zmínit feminismus, environmentalismus nebo například ekologickou demokracii.⁴

První myšlenky předznamenávající společnost bez soukromého vlastnictví nalezneme již v Platonově Republice. Podobné představy se objevují i v některých proudech ranného křesťanství, poté v Morově Utopii a v průběhu 17. a 18. století rezonuje nejprve u některých náboženských myslitelů a později i u některých osvícenců. Nejvýznamnější rozpracování komunistických myšlenek však provedl Karel Marx v 19. století. V 19. století dochází k velkému rozvoji kapitalismu a s tím souvisejících problémů, na něž nebyla společnost připravena. Vznik dělnického hnutí s některými radikálními myšlenkami byl důsledkem. Počátkem 20. století se tato část rozštěpila na umírněné sociální demokraty, jež požadovali přechod k socialismu pokojnou formou a radikální komunisty dávající přednost sociální revoluci. Revoluce v roce 1917 vedená Vladimírem Iljičem Leninem, který vycházel z revolučního marxismu, ustavila první socialistický stát, Sovětský svaz. Po Leninově smrti se chopil moci v sovětském státě Josif Vissarionovič Stalin, ten se také hlásil k marxismu, který si poupravil pro své potřeby. Po druhé světové válce vznikla pod vlivem Sovětského svazu v Evropě a Asii řada dalších socialistických států. Západní komunistické strany se začaly východnímu bloku odcizovat a vznikem eurokomunismu přijaly radikální pozici.⁵

V současnosti se komunismus ve světě projevuje stále formou komunistických režimů. Není možno jej však chápat jako celek takového významu, jaký představoval sovětský blok do roku 1989. V globálním měřítku existují různé politické strany v demokratických režimech i neustálených stranických soustavách, kde je zdůrazňována komunistická identita. V některých zemích působí i komunistická guerillová a teroristická hnutí, například maoisticky orientovaní Nakšalité v Indii. V Evropě došlo po pádu komunismu k transformaci dřívějších komunistických stran na strany socialistického nebo sociálně-demokratického typu. Na evropské úrovni se vytvořily i stranické organizace a sítě, které většinou odpovídají jednotlivým ideovým směrům

---

⁴ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 88. ISBN 978-80-7452-122-5.

⁵ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 87. ISBN 978-80-7367-098-6.

v rámci krajní levice a komunismu. Ke komunistické ideologii se hlásí militantní a teroristické organizace působící i na evropském území.⁶

1.1 MARXISMUS

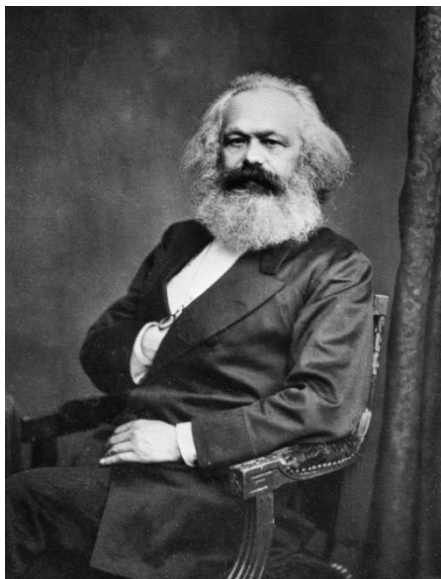
Ideovými tvůrci a zakladateli komunismu a marxismu byli Bedřich Engels (1820-1895) a Karl Marx (1818-1883). Stěžejní díla, v nichž byly zformulovány teoretické základy marxismu, představoval Komunistický manifest převážně zaměřený na kritiku stávajících poměrů a prezentaci nové vize společnosti a rozsáhlé dílo *Kapitál*, v němž Marx rozebírá ekonomická východiska kapitalismu a definuje svou teorii. Základem pokroku je podle něho zejména ekonomický vývoj. Po vytvoření majetkové a mocenské nerovnosti, jež je spatřován ve vzniku třídní společnosti, je hybatelem vývoje lidstva třídní boj, který vrcholí revolučními zvraty. Vznik moderní společnosti je datován na okamžik, kdy zvítězila nad feudálními poměry buržoazní revoluce. Novou vykořisťovatelskou třídou se stávají její nositelé – kapitalisté. Objektem vykořisťování se stává proletariát – dělnická třída. Ta je nositelem myšlenek dalšího společenského pokroku. Komunisté zde nastupují do čela jako ideologický předvoj a pod jejich vedením uskutečňují dělníci proletářskou revoluci. Nastupuje krátké období diktatury proletariátu, jehož cílem je zničení zbytků kapitalistického vykořisťovatelského systému a jeho představitelů. Podle Marxe v kapitalismu existují v podstatě jen dvě třídy, kapitalisté – buržoazie a dělníci – proletariát. Výrobní prostředky ovládá buržoazie, díky nim může vykořisťovat třídu proletářů. Ta výrobní prostředky nevlastní. Třídní rozdělení je dle Marxe determinováno soukromým vlastnictvím výrobních prostředků. Jestliže se mu má zabránit, je třeba likvidace instituce soukromého vlastnictví jako takového. Výrobní prostředky budou nadále společné a soukromé vlastnictví nebude existovat. Nová společnost bude beztřídní a bezstátní. Stát je pouze institucí hájící zájmy buržoazní třídy, a proto pokud žádná taková třída nebude existovat, stát bude

---

⁶ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada), str. 18. ISBN 978-80-247-3797-3.

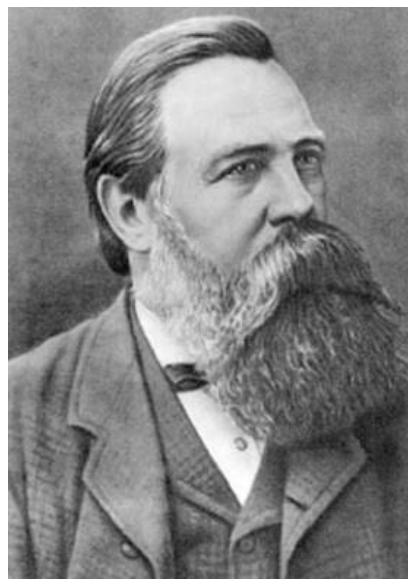
zbytečný a odumře sám od sebe. Ve své nejradikálnější podobě vede víra v sociální solidaritu ke kolektivismu a úplnému komunismu.⁷

Obrázek 1: Karl Marx

Zdroj⁸

Obrázek 2: Bedřich Engels

Zdroj⁹

Jako teoretický systém představoval marxismus hlavní alternativu liberálního racionalismu, který v moderní době ovládal západní kulturu a vědecké bádání. Jako politická síla byl v podobě mezinárodního komunistického hnutí chápán především v letech 1917-1991 také jako hlavní protivník západního kapitalismu. S ohledem na složitost vlastních Marxových děl, jej někteří interpretovali jako ekonomického deterministu, jiní jako socialistického socialista. Marx věřil, že vytvořil nový druh socialismu, který je vědecký v tom smyslu, že v něm jde především o odhalení podstaty společenského a historického vývoje. Marxismus v praxi je neoddělitelně spjat se zkušeností sovětského komunismu a přispěním sovětských vůdců Vladimíra Iljiče

---

⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 93. ISBN 978-80-7380-665-1.

⁸ Karl Marx. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 11.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karl_Marx

⁹ Friedrich Engels. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 30.01.2017 [cit.2018-01-20]. Dostupné z https://cs.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Engels

Lenina a Josifa Vissarionoviče Stalina.¹⁰Tato teorie považuje komunistickou společnost jako vysněný ideál, jako absolutní vrchol vývoje lidstva. Věří v myšlenku zániku státu a řízení společnosti pomocí samosprávných celků. Všechny negativní sociální jevy a spory zmizí a za pomoci této teorie budou překonány. Po vítězství, cestou revoluce si budou všichni lidé rovni. Tato vize představuje závažné nebezpečí pro demokratický systém a jeho elementární principy, které popírá. Praktická aplikace těchto ideologií, ač v různých variacích, se vždy zdeformovala do totalitní ideologie. Ta z vulgarizovala filosofické rozměry původních teorií a nastolila vládu zavražďování a teroru.¹¹

1.2 LENINISMUS

Vladimír Iljič Lenin především přispěl k marxismu teorií revoluční čili avantgardní strany. V ní se projevila Leninova obava, že buržoazními idejemi a názory obluzovaný proletariát nevyužije svůj revoluční potenciál. Je tudíž zapotřebí marxismem vyzbrojené revoluční strany, která by plnila funkci avantgardy dělnické třídy. Taková strana musí být stranou nového typu, ne masovou, ale naopak pevně stmelenu stranou oddaných profesionálních revolucionářů, kteří dokáží ideologicky vést. Z diktatury proletariátu se tak v praxi stala diktatura komunistické strany, jež v sovětském státu působila jako vedoucí a řídicí síla.¹² Lenin byl tedy zakladatelem a propagátorem revize marxismu, kterou nazýváme leninismem. Je označován za významného teoretika leninismu a považován za strůjce a realizátora bolševické revoluce v roce 1917, komunistického politika a všeobecně za zakladatele Sovětského svazu. V roce 1917 došlo nejprve k takzvané Únorové revoluci, během níž byla svržena carská autokracie, v říjnu 1917 došlo následně k Říjnové revoluci, přičemž hlavním ideologem byl právě Lenin, který započal zásadní sociální a politickou přeměnu společnosti v duchu svých představ o

---

¹⁰ HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. Politologie (Eurolex Bohemia), str. 72. ISBN 80-86432-95-5.

¹¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 94. ISBN 978-80-7380-665-1.

¹² HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. Politologie (Eurolex Bohemia), str. 75. ISBN 80-86432-95-5.

diktatuře proletariátu.¹³ V roce 1919 založil Lenin Třetí internacionálu, známou jako Kominternu, která měla koordinovat celosvětový postup komunistických stran na cestě ke komunistické revoluci a v praxi tak naplňovat Marxovu ideu celosvětové komunistické revoluce. K několika revolucím v Evropě skutečně došlo, šlo o pokusy ustavit republiky rad podle ruského vzoru v Německu a Maďarsku, ale byly neúspěšné. Po Leninově smrti se marxismus-leninismus stal oficiální ideologií Kominterny a komunistických stran ve světě.¹⁴

Obrázek 3: Vladimír Iljič Lenin

Zdroj¹⁵

Hlavní revize myšlenek marxismu Leninem spočívala ve dvou základních oblastech, jež tvořily jádro samotného leninismu. Šlo o koncentraci moci a revolučního potenciálu integrovanou v komunistické straně, která musí mít vnitřní hierarchii, disciplínu, musí iniciovat masy a strhnout je k realizaci revolučních plánů. Role státu není předem

---

¹³VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 96. ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁴ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 94. ISBN 978-80-7367-098-6.

¹⁵ Vladimír Iljič Lenin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 15.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vladimír_Iljič_Lenin

potlačena, ale je možno ji za určitých okolností zachovat. Lenin nikdy nevěřil ve smíření třídních protikladů a rovněž nikdy neočekával, že k revoluci může dojít spontánně. Tvrdil, že je zapotřebí profesionálů, revolucionářů z povolání. Lenin nespolehal na proletariát, ale na dělnickou avantgardu soustředěnou v komunistické straně, došlo ve skutečnosti pouze k výměně elit. Původní buržoazní aparát byl nahrazen stranickým. V praxi tak došlo k úplnému popření Marxových myšlenek a odumření státu a emancipaci proletariátu.¹⁶

Lenin měl v duchu ortodoxního marxismu odmítavý postoj k parlamentní demokracii. Domníval se, že se v ní nakonec vždy prosadí vůle ekonomicky vládnoucích tříd pro jejich ekonomickou převahu a pro jejich větší politickou aktivitu a zkušenost. Druhý důvod nedůvěry v parlamentní demokracii, který předvíдали již Marx a Engels, vycházel z odhadu, že ohrozí-li kapitalistické zřízení především tedy soukromé vlastnictví v parlamentech dělnické nebo levicové hlasy, pak horní třídy budou mít vlastní tendenci odstranit ústavy a nahradit parlamentní politický systém autoritativním nebo dokonce fašistickým režimem. Lenin sice odmítal parlamentní demokracii, ale demokracii jako metodu rozhodování ve státě, v různých organizacích a jako metodu výběru zástupců nebo vedoucích funkcionářů považoval za samozřejmou.¹⁷ Tento marxisticko-leninský model demokracie neposloužil jako základ stabilního a vstřícně reagujícího politického systému. Slabost modelu spočívala v přesvědčení Lenina, že revoluční strana bude čerpat své členy z řad oddaných a třídně uvědomělých příslušníků proletariátu a že jí lze svěřit roli vedoucí síly proletariátu. Leninovi se ovšem do praxe nepodařilo zavést mechanismus, který by zajistil u stran a stranických vůdců, že budou nadále vnímavě reagovat na potřeby dělnické třídy a budou se jí zodpovídat. Zřetelně se to projevilo po Leninově smrti, kdy převzal vedení strany Stalin. Ten využil svou kontrolu nad stranickými organizacemi k potlačení demokracie a otevřené vnitrostranické diskuze a ustanovil osobní diktaturu. Několik brutálních čistek ve 30. letech zametlo stopy opozice ve straně, vládě i armádě. Místo leninské demokracie nastoupila stalinská diktatura, která vládla jménem proletariátu a později i

---

¹⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 97. ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁷ BAUER, Jiří. *Otázka komunismu*. Praha: Futura, 2006, str. 93-94. ISBN 80-86844-16-1.

jménem všeho sovětského lidu.¹⁸ Marxismus-leninismus byl oficiální ideologií komunistických stran po dlouhou dobu, od 60. let 20. století ho řada komunistických stran v Evropě začala opouštět ve prospěch eurokomunismu, tedy umírněné verze nestraničského marxismu.¹⁹

1.3 STALINISMUS

Jestliže byl Marx pouhým inspirátorem ruské revoluce a Lenin tím, kdo ji provedl, pak lze Josifa Vissarionoviče Stalina označit za toho, kdo ji dovedl do důsledku. Lenin zemřel po svržení cara a nastolení vlády bolševiků. Stalinova vláda trvala od roku 1924 až do jeho smrti roku 1953 a změnila porevoluční Rusko v totalitní stát. Na 15. sjezdu komunistické strany Sovětského svazu v roce 1927 vyloučil Stalin Trockého ze strany a zrušil i Leninovu Novou ekonomickou politiku. Dále obrátil pozornost k industrializaci země. Byla založena Státní generální plánovací komise – Gosplan, která připravovala pětileté plány. Cílem bylo dovést Sovětský svaz na ekonomickou úroveň západního světa. U definice centrálního plánování šlo o náhradu tržního hospodářství, typického pro kapitalismus. Dále se také rozběhla nucená kolektivizace v zemědělství. Stalin rozhodl, s ohledem na kladení odporu sedláků (kulaků) o jejich likvidaci jako třídy. Buď byli skutečně fyzicky likvidováni nebo deportováni do pracovních táborů. Tato politika vedla k rozsáhlým hladomorům, zejména na Ukrajině. I přes obrovské ztráty na životech byl Stalinův cíl ekonomicky pozvednout Rusko úspěšný. Vítězstvím nad nacismem ve druhé světové válce jeho postavení na mezinárodní politické scéně posílilo.²⁰

Stalin totalizováním společnosti potřeboval tuto společnost podřídit tak, aby působila jako ohromný stroj, který by on ovládal. Prvním nezbytným krokem, jak již bylo zmíněno, byla kolektivizace, která podle Stalina znamenala „nejdůležitější stadium v budování základů socialistické společnosti v Sovětském svazu“. Vytvoření

---

¹⁸ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie: [s prologem Andrewa Gambleho]*. Praha: Victoria Publishing, 1994, str. 268-269. ISBN 80-85865-10-6.

¹⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 98. ISBN 978-80-7380-665-1.

²⁰ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 97-98. ISBN 978-80-7367-098-6.

společného vlastnictví v komunistických jednotách (artělech) bylo brutálním a nevídaným zásahem do sovětského venkova, který byl tímto poškozen. Stalin však získal v rolnících poslušný a dobře fungující zdroj pro industrializaci země. Druhým krokem byla kulturní revoluce. Ta způsobila obměnu odborných, vědeckých a uměleckých elit a vytvořila elitní vrstvu, která byla bezvýhradně oddána Stalinovu režimu. Celá společnost byla prodchnuta stalinským duchem komunismu, připravena kdykoliv reagovat na jeho pokyn, aby podřídila svůj život aktuálně definovanému socialistickému cíli. Vše se odehrávalo pod hrozbou strachu, který ochromil mysl a jednání lidí.²¹

Obrázek 4: Josif Vissarionovič Stalin

Zdroj²²

Komunistický stalinský režim dává konstitutivnímu znaku Přítel a Nepřítel zvláštní proměnlivou, a přeci stálou podobu. Přitelem bylo ideální společenství těch spravedlivých, tedy sovětský lid. Pod tímto pláštěm byl však dán průchod Stalinově

---

²¹ KOTLÁN, Pavel. *Demokracie ve stínu: extremismus, terorismus, fašismus, komunismus*. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003, str. 140. ISBN 80-86572-07-2.

²² Josif Vissarionovič Stalin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 15.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josif_Vissarionovi%C4%8D_Stalin

nacionalismu, který diskriminoval ostatní ruské národnosti. Rusifikace však nešetřila ani etnické Rusy. Pravý sovětský člověk nemohl být nikdo, kdo nevyznával zásady stalinského socialismu, protože teprve tímto vyznáním se stával skutečným Přítelem. Za Nepřítele byl označován „nepřítel lidu“, „třídní nepřítel“, „kontrarevolucionář“. Tato označení byla účelově takto široká, aby jimi mohl být označen prakticky kdokoliv. Podobně mlhavé bylo obvinění z „trockismu“, který se stal smrtelným zločinem. Na základě předpokladu, že i stará bolševická legenda Trockij byla představena jako sovětskému lidu nepřátelská kreatura, mohl být pranýřován i dlouholetý člen komunistické strany. Byl označen za „obojetníka“, který dočasně spolupracoval na vznešené komunistické ideji, avšak s cílem rozvrátit sovětské zřízení. K nejhorším přečinům patřilo špiónství a spojení s kapitalistickou cizí mocností. Tito zrádci byli bez milosti popraveni. Postupným odstraňováním politických odpůrců se stal jediným oprávněným reprezentantem myšlenek a citění všech sovětských lidí.²³

Stalinismus označuje spíše způsob vlády nežli ideologii a slouží jako synonymum pro totalitní způsob vlády a brutální potlačování opozice. Zásadní úprava marxismu, respektive leninismu, se týkala světové komunistické revoluce. Zatímco Marx a Lenin předpokládali rozšíření komunistické revoluce do celého světa, Stalin přišel s teorií budování socialismu v jedné zemi. Proti tomu se postavil zejména Trockij s tvrzením, že jde o zradu leninských myšlenek, které stály na předpokladu, že úspěch socialismu v jedné zemi je přímo podmíněn socialistickou revolucí v dalších zemích. Trockij proti Stalinově vizi socialismu v jedné zemi stavěl svou vizi permanentní revoluce a navazuje na něj řada nestalinských komunistů dodnes.²⁴ Stalin pod pláštěm budování diktatury proletariátu a beztřídní společnosti vytvořil silně centralizovanou totalitní společnost, v jejímž středu stál jako oslavovaný Vůdce on sám. Svou vládu upevňoval a udržoval neustálým terorem a decimováním těch vrstev obyvatel a politických odpůrců, které definoval jako nepřátelské Sovětskému svazu. Po druhé světové válce se moc stalinismu

---

²³ KOTLÁN, Pavel. *Demokracie ve stínu: extremismus, terorismus, fašismus, komunismus*. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003, str. 145. ISBN 80-86572-07-2.

²⁴ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 98. ISBN 978-80-7367-098-6.

rozšířila do dalších zemí světa a svou snahou řídit osudy všech lidí naplnila definici vrcholné formy extremismu.²⁵

Stalinovou smrtí se uvolnila stavidla a začal se pozvolný proces zpochybňování a kritiky jak uvnitř Sovětského svazu, tak v zahraničí. Stalinův nástupce Chruščov pronesl v roce 1956 na XX. sjezdu Komunistické strany Sovětského svazu „tajný projev“, v němž vyjmenoval zločiny Stalina a tvrdil, že Stalin byl osobně zodpovědný za brutalitu a utrpení 30. let. Chruščova obvinění šokovala komunistické hnutí, jež považovalo Stalina za ideového dědice Lenina a Marxe. V Sovětském svazu začalo období destalinizace, které se projevilo v nesmělém pokusu o decentralizaci ekonomické moci.²⁶

1.4 TROCKISMUS

Lev Davidovič Trockij byl marxistický teoretik a revolucionář židovského původu, který ideologicky plně věřil odkazu Lenina, podporoval myšlenku násilné revoluce, likvidaci kapitalismu, nastolení komunismu diktaturou proletariátu. Upadl v nemilost Stalina zejména ostrou kritikou jeho postupů a politiky. Trockij kritizoval Stalinův byrokratický aparát, koncentraci moci v rukách stranických elit, odklon od tradičních leninských kořenů komunismu. Trockij neměl možnost vyhrát spor se Stalinem, protože kult osobnosti Stalina byl neotřesitelný a Trockij nedisponoval dostatečným množstvím diplomatických a taktických schopností. Stal se hlavním Stalinovým nepřítelem.²⁷ Lev Trockij byl první, koho se Stalin pokusil „zardousit“. Na jeho boji proti trockismu je zvláštní jeho nezvyklý rozsah. Vše začalo v roce 1927. Izolovaná a stále slabší Levá opozice zůstala vydána na pospas provokacím ze strany tajné policie GPU, které si neslýchaným způsobem vybájilo existenci tajné tiskárny, kde se údajně tiskly dokumenty opozice. Ta se rozhodla k 10. výročí října manifestovat s vlastními hesly. Zabránil jí v tom brutální zásah policie a Trockij se Zinovjevem (sesazen Stalinem

---

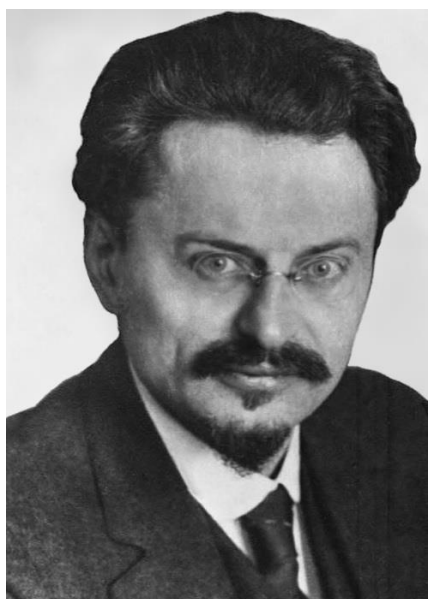
²⁵ KOTLÁN, Pavel. *Demokracie ve stínu: extremismus, terorismus, fašismus, komunismus*. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003, str. 155. ISBN 80-86572-07-2.

²⁶ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie: [s prologem Andrewa Gambleho]*. Praha: Victoria Publishing, 1994, str. 118. ISBN 80-85865-10-6.

²⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 102. ISBN 978-80-7380-665-1.

v roce 1925 z funkce předsedy Kominterny) byli v listopadu vyloučeni z bolševické strany. Trockého násilím odvezli do Alma-Aty v Turkestánu, čtyři tisíce kilometrů od Moskvy. O rok později v roce 1929 byl vypovězen do Turecka a unikl tak vězení, které začalo postihovat jeho stoupence. Počet jeho vězněných přívrženců stále rostl, což platilo i o členech bývalé Dělnické opozice, kteří po zatčení byli posíláni do zvláštních vězení, polit-izolátorů.²⁸

Obrázek 5: Lev Davidovič Trockij

Zdroj²⁹

Stalin byl známý tím, že nekompromisně likvidoval své odpůrce. Kdo se nepodřídil, byl ze strany vyloučen a označen za trockistu. Termín trockismus byl od té doby stalinsky používán k označení jakékoli vnitřní opozice, přičemž kdekoli se stalinisté dostali k moci, vždy byli trockisté pokládáni za jedny z nejnebezpečnějších nepřátel a zaměřovali se na jejich likvidaci. V roce 1948 založil Trockij Čtvrtou internacionálu,

---

²⁸ COURTOIS, Stéphane. *Černá kniha komunismu: zločiny, teror, represe*. Praha: Paseka, 1999, str. 256. ISBN 80-7185-194-9.

²⁹ Lev Davidovič Trockij. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 20.12.2017 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lev_Davidovi%C4%8D_Trockij

složenou z trockistických skupin, jako protiváhu Kominterně. Ta měla fungovat v opozici vůči kapitalismu a stalinismu a měla navázat na Leninovo učení o dělnickém předvoji. Trockij byl v roce 1940 zavražděn v Mexiku Stalinovým agentem Ramonem Mercarderem.³⁰ V roce 1953 se Čtvrtá internacionála rozpadla na dvě části – Mezinárodní výbor Čtvrté internacionály a Mezinárodní sekretariát. Od roku 1960 se část Mezinárodního výboru začala vracet k Mezinárodnímu sekretariátu, což vedlo později ke vzniku Sjednoceného sekretariátu Čtvrté internacionály roku 1963, který později představoval největší trockistickou organizaci s největší sekci ve Francii.³¹ V době zrození Čtvrté internacionály představoval trockismus významný ideologický proud v komunistických stranách ve Vietnamu, Srí Lance nebo například v Bolívii. Trockistické skupiny žijí dále, silné zastoupení mají v Latinské Americe, v Evropě jsou shromážděny ve Francii, Španělsku, Německu nebo Velké Británii.³²

Trockij se sám pokládal za bolševika-leninistu. Věřil v nutnost vytvoření politické strany dělnického předvoje. Svou ideologii odlišoval od stalinismu i maoismu, přede vším odmítnutí politiky socialismu v jedné zemi a trváním na parlamentní revoluci. Tím se vracel k původnímu Leninovu programu. Jeho teorie, kterou vytvořil v exilu, hovořila o tom, že Stalinův režim nepředstavoval socialismus nýbrž zdegenerovaný byrokratický dělnický stát. Trockij uznával Leninův odkaz a volal proto po nové revoluci uvnitř Sovětského svazu, která by vedla zpět k leninským kořenům komunismu. Dnes bývá za trockisty označováno mnohem širší spektrum levicových radikálů, kteří jsou proti Stalinovi, ale vycházejí z Marxe a Lenina, aniž by museli být stoupenci konkrétních Trockého tezí.³³

---

³⁰ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 102. ISBN 978-80-7380-665-1.

³¹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 99. ISBN 978-80-7367-098-6.

³² VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 102. ISBN 978-80-7380-665-1.

³³ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 100. ISBN 978-80-7367-098-6.

1.5 EUROKOMUNISMUS

Nejviditelnějším projevem transformace identity západoevropského komunistického hnutí představoval v sedmdesátých letech 20. století eurokomunismus. Jeho hlavními reprezentanty se staly tři tehdy nejvýznamnější západoevropské komunistické strany – italská, španělská, francouzská. Eurokomunismus měl širší ohlas, a to i v levicovém intelektuálním prostředí. Západoevropské komunistické strany jím měly rozvinout nový typ komunismu radikálně odlišného od toho, který existoval v Sovětském svazu a východním bloku. Ve společných deklaracích se italští, francouzští a španělští komunisté distancovali od sovětského poručíkování, odmítli revoluční změnu demokratického politického režimu a například akceptovali demokracii založenou na pluralitním systému více stran.³⁴ Západní komunistické strany, které se do 70. let podřizovaly ideologickému vedení Moskvy získaly větší nezávislost a začaly kráčet po vlastní eurokomunistické cestě. Roztržku s Moskvou vyvolaly dva faktory. Po svržení Chruščova v roce 1964 rostl nesouhlas se zahraniční a vnitřní politikou Sovětského svazu, jež vstoupil za Brežněva do éry neostalinismu. Sovětská invaze do Československa v roce 1968 způsobila vážné problémy s loajalitou západních komunistických stran, stejně jako pronásledování disidentů a omezování lidských práv, jež se projevilo v zatčení a vyhnanství Alexandra Solženicyna a umlčování intelektuálů, mezi nimi Andreje Sacharova. Jako první se začaly chovat samostatně již zmíněná komunistická strana italská, francouzská, španělská, které v roce 1977 odsouhlasily všeobecně formulovanou deklaraci principů eurokomunismu. Přiznaly, že se komunismus musí smířit s národními tradicemi, kulturami, s ohledem na to, že ruské zkušenosti nebyly vždy relevantní v západoevropských podmínkách. Základním principem eurokomunismu ovšem bylo odmítnutí leninské ideje revoluce a přijetí teze o postupném pokojném přechodu k socialismu. Západní komunistické strany se tak staly parlamentními stranami, jež zachovávaly věrnost ústavní a volební metodě politického boje.³⁵

---

³⁴ HLOUŠEK, Vít a Lubomír KOPEČEK. *Politické strany: původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě*. Praha: Grada, 2010, str. 59. ISBN 978-80-247-3192-6.

³⁵ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie: [s prologem Andrewa Gambleho]*. Praha: Victoria Publishing, 1994, str. 118-119. ISBN 80-85865-10-6.

Jakmile eurokomunisté přijali myšlenku, že moc lze získat jen prostřednictvím voleb, revidovali tím leninskou ideu o tom, že stát je pouze nástrojem třídního panství. Tím bylo také řečeno, že všechny třídy včetně proletariátu mohou na stát vyvíjet vliv. Eurokomunistické strany se přestaly považovat za jediného představitele dělnické třídy a daly tím najevo, že jsou připraveny uzavírat spojení s dalšími stranami. Eurokomunisté nakonec zavrhli i ideu diktatury proletariátu. Jestliže lze politickou moc získat jen v soutěživých volbách, musí se stejným způsobem i udržovat. Také nechovají žádné ambice na ustavení vlády jedné komunistické strany. Jejich principy se tak zásadně rozešly s ortodoxním marxismem-leninismem a politická praxe evropských komunistických stran je od té doby v mnoha ohledech nerozeznatelná od politických postupů sociálnědemokratických stran. Události roku 1989 tento proces značně urychlily. Příkladem může být italská komunistická strana, která přijala sociálnědemokratický program a následně vypustila slovo „komunistická“ i ze svého názvu, v čemž ji následovaly brzy další komunistické strany.³⁶

Eurokomunismus tedy není jasně definovatelný termín a spíše jde o označení procesu, k němuž došlo v průběhu sedmdesátých let 20. století u většiny západoevropských komunistických stran jako reakce na nedemokratický vývoj v Sovětském svazu, umocněný potlačením pražského jara vojsky Varšavské smlouvy, sovětskou invazí do Afganistánu, vznikem Solidarity v Polsku a následným výjimečným stavem, který byl podnícen sovětskou mocí. Jako důsledek byl odklon většiny evropských komunistických stran od Moskvy a snaha o hledání vlastní cesty. Italský reformní komunista Antonio Gramsci položil základ tohoto procesu a vyzýval komunistické strany k legálnímu boji o reformy a k odklonu od revolučního postupu ve prospěch širšího přechodného období bez diktatury proletariátu. Politika širší spolupráce s ostatními levicovými stranami měla být součástí reformu. Eurokomunismus se tak začal přiklánět k demokratické tradici sociálních demokratů, a tak do jisté míry kopíroval vývoj v táboře socialistů z období kolem první světové války. Vliv eurokomunismu se projevil také na politice perestrojky Michaila

---

³⁶ HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie: [s prologem Andrewa Gambleho]*. Praha: Victoria Publishing, 1994, str. 118-119. ISBN 80-85865-10-6.

Gorbačova. Do konce roku 1989 prošly v podstatě všechny komunistické strany v Evropě liberálními reformami. Na jedné straně snaha o odlišení se od sociální demokracie a na straně druhé od sovětského komunismu často vedla k určité nečitelnosti a ztrátě podpory. Trockisté byli naopak kritiky euroskepticismu jako pokračování Stalínovy politiky „budování socialismu v jedné zemi“ a tedy jako zradu internacionalismu.³⁷

V současné době vychází z marxistické ideologie vlády v Laosu, Vietnamu, na Kubě, v Číně, částečně ve Venezuele, přičemž režimy ve Vietnamu a v Číně podporují růst průmyslu a obchodu a mají vysoké procento soukromého podnikání. Totalitní režimy v Severní Koreji jsou marxismem silně ovlivněny. Komunistické strany existují v řadě vyspělých zemí, ale většinou opustily svůj původní, revoluční charakter. Komunistické strany dlouhodobě tendují k populistické variantě sociální demokracie a občas akceptují nové trendy v levicové politice, jako je antiglobalismus. Marxismus představuje stále významný prvek v sociálních teoriích a řada kritiků kapitalismu se k němu uchyluje.³⁸

---

³⁷ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 102. ISBN 978-80-7367-098-6.

³⁸ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 103. ISBN 978-80-7367-098-6.

2 VYBRANÉ SUBJEKTY KRAJNÍ LEVICE V ČESKÉ REPUBLICE

Jestliže budeme hovořit o krajní levici, otevírá se před námi prostor odlišně strukturovaný od krajní pravice. Tento politický směr v sobě zahrnuje v základním rozdělení dvě ideologie a tím je anarchismus a komunismus. Na rozdíl od krajní pravice, kde se nachází skupiny sledující v zásadě podobné cíle, je politický rozptyl na opačné straně politického spektra podstatně širší. Střežový pojem zde představuje termín komunismus, který je spojen v zásadě pouze společnými marxistickými kořeny. Komplikovanost terminologie se zvyšuje díky tomu, že pojem komunismus odkazuje i k některým nemarxistickým proudům, například ke komunistickým tendencím prvotního křesťanství, utopického myšlení, raného socialismu nebo anarchismu. Na rozdíl od stran krajní pravice mají za sebou komunisté velmi odlišný vývoj. Komunistické strany vznikaly jako platformy radikálního proudu dělnického hnutí a měly velice často masový charakter. Také sociální složení krajně levicových uskupení je odlišné od skupin krajní pravice. Nalezneme i zde větší procento mládeže, ale většinou jde o skupiny studentů, a to jak středních, tak vysokých škol. Intelektuální zázemí i úroveň používaných argumentů je tak mnohem hlubší a obtížně srovnatelná s obdobnou situací krajní pravice.³⁹ Krajní levice, ultralevice či extrémní levice je politologickým pojmem a používá se k souhrnnému označení politických ideologií a aktivit směřujících k vytvoření velké nebo naprosto sociální rovnosti ve společnosti a odstranění všech forem sociální hierarchie. Za krajně levicové ideologie lze považovat kromě komunismu ještě radikální socialismus a anarchismus. U politických stran krajní levice lze hovořit o existenci dvou podtypů. Jde o radikální levicové strany a extrémní krajní levicové strany.⁴⁰

Radikální levicové strany touží po celkové systémové proměně kapitalismu a též jsou označovány i jako strany extrémní. Radikální levicové strany přijímají demokracii,

---

³⁹ CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007, str. 85. ISBN 978-80-7367-098-6.

⁴⁰ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 87. ISBN 978-80-7452-122-5.

alespoň verbálně, ale současně své politické reformy směřují k vytvoření přímé demokracie a místní participativní demokracie a hodljají zohlednit práva vyloučených a přehlížených. Jde tu například o nezaměstnané nebo migrující pracovníky. Jejich antikapitalismus zahrnuje odpor k neoliberálnímu globalizovanému kapitalismu a privatizaci. Podporují smíšený trh, kombinaci soukromého a veřejného sektoru. Ten omezují na služby a na malé a střední podniky.⁴¹

Extrémní krajně levicové strany vyjadřují mnohem větší nepřátelství vůči liberální demokracii, odsuzují všechny kompromisy s buržoazními politickými stranami, včetně sociální demokracie a zdůrazňují mimoparlamentní boj. Antikapitalismus vymezují velmi striktně, jelikož všechny podniky v rámci trhu vnímají jako velké nebezpečí při dosahování sociální rovnosti ve společnosti. Klasická krajní levice, která si udržuje revoluční identitu v duchu Marxe či Trockého je v jednotlivých evropských zemích zastoupena pouze okrajově, výjimku tvoří Řecko, Portugalsko a Francie. Jak radikální, tak extrémní levice jsou považovány za krajně levicové tím, že tvrdě prosazují rozhodující roli veřejného sektoru v ekonomice a zdůrazňují sociální práva pracujících ve svých politických programech. Na druhé straně může být zpochybňována síla jejich radikalismu a extremismu od doby, co se většina okrajových levicových skupin podílí na volebním procesu a nevysvětlují svoji politickou činnost směřující k socialismu v duchu revolučních marxistických myšlenek. Podle zahraničních odborníků můžeme evropskou krajní levicu dále členit na základě jejich ideologických a politických preferencí do čtyř hlavních podskupin. Těmi jsou kromě komunistů demokratické sociální strany, populistické socialistické strany a sociální populistické strany. Demokratické socialistické strany se sami vymezují jak vůči totalitnímu komunismu, tak i vůči neoliberální sociální demokracii a přijímají témata nové levice jako je feminismus, environmentalismus a sebeřízení, také zastávají v mnoha případech nemarxistický socialismus, který je spjat s podporou alternativních životních stylů a

---

⁴¹ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 87. ISBN 978-80-7452-122-5.

etnických menšin. Hlavními zastánci tohoto postoje jsou „severské levicové strany zelených“ na Islandu, v Norsku, Švédsku, Dánsku, Finsku.⁴²

Populistické socialistické strany mají podobné ideologické socialistické jádro, ale v jejich politice je silnější anti-elitní výzva vůči liberální demokracii. Kladou větší důraz na identitu nežli na třídní zájmy, jejich politika se například zaměřuje na nacionalismus a záležitosti práva a pořádku. Populismus je často nadužíván proti politickým oponentům, naznačuje nesplnitelné sliby a nezodpovědnost. Většina malých opozičních stran na sebe takto upozorňuje, neboť sami cítí, že mají malou šanci získat parlamentní zodpovědnost. Populistické strany jsou tedy ty, které se vymezují proti všem ostatním „institutivním“ politickým stranám, hledí na sebe jako na jediné zásadové obránce obyčejného člověka a silně se opírají o emocionální projevy a protestní citění. Příkladem tohoto sklonu byl volební slogan nizozemské Socialistické strany – Volte proti.⁴³

Sociální populistické strany se nejvíce podobají klasickým populistickým hnutím s dominantně ztělesněným vedením, slabou organizací a nesoudržnou ideologií. Většina těchto stran není přiřazována ke krajní levici, protože jejich politika nemá trvale antikapitalistické a silné radikální rysy, řada z nich má krátkou životnost bez zastoupení v institucích Evropské unie. Často prosperují v relativně nestrukturovaných politických systémech východní Evropy, kde jsou levice a pravice mnohem méně a jasně definovány. Příkladem může být Slovenský směr, Litevská pracovní strana, ruská strana „just Russia“.⁴⁴

Jestliže budeme hovořit o levicovém politickém extremismu, který pracuje s revolučními prvky politického boje, radikálním demokratickým předpokládající dominující roli státu a rovnostářským chápáním politiky, je tato charakteristika potom

---

⁴² DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 88. ISBN 978-80-7452-122-5.

⁴³ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 88. ISBN 978-80-7452-122-5.

⁴⁴ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 89. ISBN 978-80-7452-122-5.

vztahována především k činnosti komunistických stran. Politologové zdůrazňují, že pokud chceme rozhodnout o tom, zda je strana extremistická či nikoli, musíme se zabývat jejím programem. Stranické programy jednak podmiňují politický kurz dané strany, ideově sdružují její členy, voličům poskytují základní informace a prostřednictvím programů, se strany vzájemně vymezují. Zpravidla bývají rozeznávány čtyři formy programových vyjádření. Těmi jsou základní programy, akční programy, volební programy a vládní prohlášení. Analyzovat je poté potřebná témata, na nichž se strany radikálním způsobem profilují, například odmítání globálního kapitalismu, zdůrazňování sociální nerovnosti. Za extrémně levicové politické subjekty jsou v našich podmínkách označováni především ortodoxní komunisté neboli nebolševické a všeslovanské skupiny či organizace.⁴⁵

2.1 KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY

Komunistická strana Čech a Moravy (dále jen KSČM) je od svého vzniku roku 1990 parlamentní stranou. Programovým cílem této strany je socialismus, chápáný jako demokratická společnost svobodných, rovnoprávných občanů, společnost politicky a hospodářsky pluralitní, postavená na maximální občanské samosprávě, prosperující a sociálně spravedlivá, pečující o zachování a zlepšování životního prostředí, zabezpečující lidem důstojnou životní úroveň a prosazující bezpečnost a mír. Ideovým základem tohoto programu je marxistická teorie, která je otevřená novým myšlenkám a poznatkům, je otevřená dialogu s mezinárodním komunistickým a levicovým hnutím. Demokracie by měla vytvořit rovnoprávné podmínky pro působení stran, hnutí, občanských iniciativ, včetně uplatnění referenda. Tato strana nesouhlasí s tím, aby občan měl právo jen jednou za čas odvolit a poté měli rozhodovat pouze politici. Odmítá názor, že do politiky nemá mluvit ulice. Dále odmítá jednostrannou závislost na kterékoli mocnosti, zdůrazňuje odpor proti „stále větší závislosti na Německu. KSČM se snaží na veřejnosti prezentovat relativně umírněně. Ve svém stranickém tisku neargumentovala většinou primárně proti systému, ale spíše byla kritikem vlády. KSČM

---

⁴⁵ DANICS, Štefan. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002, str. 23-24. ISBN 80-86477-07-x.

udržuje také úzké partnerství s Komunistickým svazem mládeže, aby byla usnadněna její komunikace se širším okruhem levicově orientované mládeže. Obecně přijímaným argumentem, proč se tato strana označuje za extrémní organizaci je historický argument, že je následovnicí totalitní Komunistické strany Československa.⁴⁶

Obrázek 6: Logo KSČM

Zdroj⁴⁷

Obrázek 7: Znak KSČ

Zdroj⁴⁸

Komunistická strana Československa (dále jen KSČ) představovala jedinou multinárodní stranu v Československé republice a dosahovala v ní nemalých volebních úspěchů. Její vznik je datován na rok 1921. V roce 1929 se do jejího čela dostává stalinistické křídlo pod vedením Klementa Gottwalda. V takzvané druhé republice byla KSČ zakázána, což jí ale umožnilo vybudovat ilegální struktury ještě před nacistickou okupací zbytku českých zemí. V období protektorátu Čechy a Morava mezi lety 1939-1941 byla strana ideově a aktivisticky paralyzována důsledky paktu Molotov-

⁴⁶ DANICS, Štefan. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002, str. 24-25. ISBN 80-86477-07-x.

⁴⁷ Komunistická strana Čech a Moravy: Loga. *Komunistická strana Čech a Moravy* [online]. Mediální úsek ÚV KSČM, 2016 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/dokumenty/ke-stazeni/loga>

⁴⁸ Komunistická strana Československa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 11.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistick%C3%A1_strana_%C4%8Ceskoslovenska

Ribbentrop, následně však sehrála důležitou roli v protifašistickém boji v domácím i zahraničním odboji. Po přijetí Košického vládního programu se stala KSČ výraznou a stále více dominující součástí takzvané třetí republiky, což se potvrdilo i v jejím volebním vítězství v roce 1946. Nedemokratický režim této strany se projevil především v padesátých letech, roku 1948-1955, respektive v období stalinismu v Československu, kdy docházelo k aplikaci státního teroru proti demokratickým oponentům a později i proti mnoha komunistům samotným, přičemž nepřátelská spiklenecká centra byla označována i jako trockistická. Uvnitř KSČ se ve druhé polovině šedesátých let objevila silná idea socialismu s lidskou tváří, která byla prosazována v průběhu „pražského jara“ v roce 1968 a která byla ztělesněna tehdejším generálním tajemníkem KSČ Alexandrem Dubčekem. Pražské jaro bylo zastaveno invazí vojsk Varšavské smlouvy. V roce 1969 byla zahájena éra normalizace. Docházelo k rozsáhlým stranickým čistkám vůči těm, kteří lpěli na odkazu pražského jara. Nová stranická garnitura se snažila o zajištění sociálních jistot a mírného blahobytu a očekávala od obyvatel formální loajalitu k režimu, jejíž nedodržení sankcionovala. Když byla po nástupu Michaila Gorbačova v osmdesátých letech zahájena přestavba, českoslovenští komunisté se k ní hlásili spíše formálně nežli skutečně zásadními změnami normalizačního režimu. Změna vedení KSČ, kdy Gustava Husáka nahradil Miloš Jakeš nepřinesla ideovou obměnu, mladší generace straníků byla v KSČ spíše z osobních prospěchářských důvodů, i když navenek demonstrovala i ideovou oddanost komunismu. Po zahájení sametové revoluce v roce 1989 se strana ocitla v defenzivě, ale byla schopna vyjednat svou účast ve vládě národní jednoty až do prvních svobodných voleb v roce 1990. V březnu 1990 byla založena jako KSČM, územní organizace KSČ v České republice.⁴⁹

„Mír ve světě, spravedlnost a bezpečí domova. I. Život bez obav

Řešme příčiny migrační krize, odmítáme vnucované kvóty na přerozdělování běženců. Zajistíme funkční a akceschopné bezpečnostní sbory. Posílíme obranyschopnost země.

---

⁴⁹ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada), str. 18-19. ISBN 978-80-247-3797-3.

*Omezíme zahraniční mise a zbytečnou militarizaci. Budeme usilovat o ukončení členství České republiky v NATO. Zavedeme brannou a vlasteneckou výchovu.*⁵⁰

Z volebního programu KSČM pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 2017.

Současné české komunisty lze chápat jako stranu, jejíž kořeny jsou na jedné straně zakotveny v klasickém socioekonomickém štěpení české společnosti, na druhé straně je její dnešní zakotvení v české společnosti založeno na symbolickém významu starého režimu, ke které značná část voličů KSČM stále hledí jako k lepší alternativě dnešního politického a ekonomického zřízení. Strana promyšleně udržuje určitý soubor symbolů, rituálů, výrazových prostředků, jimiž k sobě váže voliče nostalgicky vzpomínající na starý režim. Oficiální stranický odmítavý postoj k listopadu 1989 a následnému vývoji svědčí o tom, že strana upřednostňuje pasivní využívání nostalgie před aktivním hledáním vlastní cesty radikální demokratické levice. Většina voličů KSČM pochází především z menších sídel, především venkova a z regionů, jež byly výrazně zasaženy poválečným vysídlováním německého obyvatelstva. Další výraznou skupinou voličů jsou důchodci. Ti mají stále poměrně nízké příjmy a zároveň právě mezi nimi je největší procento těch, kteří vzpomínají na starý režim s jistou dávkou nostalgie. Obzvláště silná podpora KSČM se projevuje v regionech, kde došlo k výraznému útlumu průmyslu, uzavření továren, a tudíž ke skokovému nárůstu nezaměstnanosti (například Kladensko, Ostravsko, Mostecko, Chomutovsko, Litvínovsko). Regionálně je KSČM přibližně vyrovnaná po celém území České republiky. Je-li volební účast nízká, právě tyto regiony dotahují volební zisk komunistů na jejich obvyklý průměr. Voličská základna KSČM je tedy spíše tvořena silným pevným jádrem, na které je strana v době různých ekonomických či politických krizí schopna nabalovat další nespokojence z řad dosavadních nevoličů KSČM či voličů některých jiných stran. KSČM si je vědoma faktu, že potřebuje udržet tradiční členy a voliče strany, jež sjednocuje rétorika obhajující starý režim a zároveň zkouší více liberálními postoji získat nové voliče z řad mladších generací. Politici KSČM se ve

---

⁵⁰ Komunistická strana Čech a Moravy náš program. <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program> [online]. Mediální úsek ÚV KSČM: Odborné zázemí ÚV KSČM, 2017 [cit. 2017-11-21]. Dostupné z: https://www.kscm.cz/sites/default/files/soubory/Program%20KSČM/volebni_program_kscm_pro_volby_do_ps_pcr_2017.pdf

všech mocenských úrovních dobře etablovali, jsou zakotveni v parlamentu, regionálních i obecních zastupitelstvích. KSČM je tedy stejně jako ostatní parlamentní politické strany relativně dobře fungujícím a více či méně prosperujícím politickým podnikem.⁵¹

2.2 KOMUNISTICKÝ SVAZ MLÁDEŽE

Komunistický svaz mládeže (dále jako KSM) se prezentuje jako nezávislá, dobrovolná mládežnická organizace vycházející z učení Marxe, Engelse, Lenina a dalších významných myslitelů komunistického hnutí, navazující na pokrokové tradice československého a celosvětového mládežnického hnutí. Jejím cílem je nastolení společenských a ekonomických podmínek pro budování socialismu, úsilí o revoluční překonání kapitalismu. Konečným cílem je vybudování komunistické společnosti. Tuto snahu vyjadřuje název organizace, kde je pojem komunistický chápán jako označení budoucí vize, vysoce organizované beztřídní společnosti, kde je vláda nad lidmi vystřídána svobodnou správou věcí a řízením výrobních procesů. Kde všestranný a svobodný rozvoj každého jednotlivce je základem pro svobodný rozvoj všech. KSM se účastní nebo pořádá různé manifestace, veřejné petiční akce, besedy, kulturní aktivity.⁵²

Jestliže se zaměříme na aktivity KSM, iniciovala například kampaň proti snahám o umístění vojenské základny USA v České republice. Šlo o manifestace, mítinky, petiční akce, besedy a jiné aktivity namířené proti plánům na umístění vojenské základny na našem území. V roce 2000 komunistická mládež organizovala protesty proti pražskému zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky jako „imperialistickým hnutím“. Dále vystupovala proti členství České republiky v Evropské unii a bojovala proti „agresím“ v Afghánistánu a Iráku a účasti České republiky na nich. Nekompromisně se staví k fašismu a rasismu. Komunistická mládež věnuje pozornost pořádání politického vzdělávání, vydává různé publikace a tiskoviny, především centrální časopis *Mladá pravda*, organizuje kulturní, sportovní i jiné volnočasové

---

⁵¹ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 54-55. ISBN 978-80-7380-294-3.

⁵² VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 177. ISBN 978-80-7380-665-1.

aktivitu. Členem KSM může být jen fyzická osoba trvale žijící na území České republiky ve věku 15–35 let, která souhlasí s politikou KSM a je připravena se na ní aktivně podílet. V čele organizace stojí v současnosti kolektivní vedení představované Předsednictvem Ústřední rady KSM. Tato organizace klade důraz na budování mezinárodního hnutí. Udržuje vztahy s desítkami dělnických, komunistických a národně-osvobozeneckých organizací z celého světa. Důležitou platformou o jejíž rozvoj usiluje a na které mezinárodně působí je Světová federace demokratické mládeže (dále jen WFDY). Pod heslem „Mláďi sjednoťme se! Kupředu za trvalý mír!“ sdružuje desítky milionů mladých lidí z celého světa v „boji proti imperialismu a válce, za mír a solidaritu a společenský pokrok“. WFDY pravidelně koná mnohatisícové Světové festivaly mládeže a studentstva. KSM se pravidelně účastní Schůzí evropských komunistických organizací mládeže.⁵³ Jako občanské sdružení vznikl KSM již v roce 1990, nicméně jeho vlastní činnost vedla k tomu, že byl v říjnu 2006 rozpuštěn Ministerstvem vnitra především kvůli obsahu na internetových stránkách.⁵⁴ KSM podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Ten na svém jednání v roce 2009 zrušil rozhodnutí Městského soudu v Praze. Následně Městský soud v Praze v roce 2010 zrušil rozpuštění KSM.⁵⁵ Sociální program KSM je koncipován jako velice štedrý zejména pro mladé lidi, pro něž požaduje velké množství výhod a podpor. Vše samozřejmě vychází z obecných programových zásad WFDY, pro kterou se má mládež stát hlavní silou při společensko-politických změnách na celém světě.⁵⁶

Nejobsáhlejším dokumentem, z něhož vycházel KSM a který jej definoval jako svůj mezinárodní program a základní programový dokument je Politická deklarace Světové federace demokratické mládeže z jejího 15. shromáždění, které se konalo 26.1–31.1. 1999 na Kypru. Souhrnným motivem deklarace je dosažení stavu ve světové politice, který byl běžný pro roky takzvané studené války. Hlavním nepřítelem je označována Severoatlantická aliance společně se Spojenými státy, které s Mezinárodním měnovým

---

⁵³ *Komunistický svaz mládeže. Kdo jsme, co děláme a co chceme* [online]. 2006 [cit. 2017-11-22]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=74

⁵⁴ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 67. ISBN 978-80-7380-294-3.

⁵⁵ *Komunistický svaz mládeže, kdo jsme, co děláme a co chceme* [online]. [cit. 2017-11-24]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=74

⁵⁶ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 67. ISBN 978-80-7380-294-3.

fondem a Světovou bankou zapříčiňují rostoucí chudobu v rozvojovém světě. Cílem všech sociálně spravedlivě smýšlejících mladých lidí tedy musí být do budoucna odstranění těchto institucí a nahrazení socialismem jako jedinou možnou metodou pro zvládnutí krizového vývoje ve světě.⁵⁷

Obrázek 8: Vlajka KSM

Zdroj⁵⁸

2.3 SVAZ MLADÝCH KOMUNISTŮ ČESKOSLOVENSKA

Za oficiálního pokračovatele KSM se prohlašuje Svaz mladých komunistů Československa (dále jen SMKČ) se sídlem v Brně, který vzniká v roce 2008. Mladí komunisté se vždy historicky hlásili ke Komunistické straně Čech a Moravy.⁵⁹ SMKČ je dobrovolnou neformální organizací, která ve své činnosti usiluje o „společenský pokrok směřující k socialismu a komunismu“. Členem se stává fyzická osoba, která souhlasí s neformálně platnými pravidly vnitřního fungování organizace s jejími

⁵⁷ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 70. ISBN 978-80-7380-294-3.

⁵⁸ ČT24: *Komunistický svaz mládeže může opět fungovat* [online]. ČT24, 2010 [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ct24/domaci/1359164-komunisticky-svaz-mladeze-muze-opet-fungovat>

⁵⁹ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 68. ISBN 978-80-7380-294-3.

programovými zásadami a cíli. Oficiálním periodikem SMKČ je časopis Československá mladá pravda. Nejbližším spolupracovníkem Svazu a častým prostředníkem k vyjadřování jeho názorů a postojů je časopis Dialog. Svaz se však zdaleka neomezuje pouze na spolupráci s lidmi v mládežnickém věku, naopak se v posledních letech snaží rozvíjet spolupráci s lidmi staršími. SMKČ zřizuje Klub pro obnovu komunistického hnutí (dále jen KOKH), v němž se sdružují starší spolupracovníci Svazu.⁶⁰ Cílem SMKČ je upozorňovat na problémy života mladých lidí a aktivně se spolupodílet na jejich řešení. Tento cíl se snažil realizovat již v roce 1990 KSM. Kromě kampaní upozorňujících na problémy se Svaz mladých komunistů snažil také zapojovat do činností organizací, které si kladou za cíl ochranu práv, zejména majetkových jednotlivců, jehož prostřednictvím se snaží působit na řešení bytové situace mladých lidí. Všechny tyto problémy jsou zakotveny v programových dokumentech a v oficiálních tiskových prohlášeních, která sdružení vydává k aktuálním otázkám zejména v oblasti sociální, ekonomické nebo například k otázkám pravicového extremismu a jeho projevů v České republice. V osvětové činnosti se zabývají organizováním přednášek, kulturních, společenských i nátlakových akcí, jež převládají a jejichž pomocí chtějí zejména upozorňovat na špatnou sociální situaci hlavně mladých lidí. S tím souvisí i přípravy na pravidelná setkání s partnerskými organizacemi v rámci Festivalu mládeže a studentstva nebo Zasedání WFDY. Oblast ideového zakotvení SMKČ vychází z učení významných komunistických ideologů, jako je Marx, Engels, Lenin. Hlavními deklarovanými cíli bylo zrušení kapitalismu a jeho nahrazení sociálně spravedlivým systémem, který bude předstupněm pro vytvoření beztřídní komunistické společnosti, ve které bude nahrazeno soukromé vlastnictví výrobních prostředků vlastnictvím společným.⁶¹

Pojetí programů a cílů SMKČ se za dobu jeho existence vyvíjelo a byly stanoveny cíle krátkodobé i dlouhodobé. Do krátkodobých cílů SMKČ se řadí nábor co největšího a nejkvalitnějšího počtu sympatizantů, spoluvytvoření jádra budoucí obnovy komunistického hnutí v českých zemích a na Slovensku. Toto jádro nemůže být

---

⁶⁰ Svaz mladých komunistů Československa: Charakteristika mladých komunistů [online]. 2017 [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

⁶¹ BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, str. 69. ISBN 978-80-7380-294-3.

uzavřeno do sebe, ale bude se orientovat na aktivity tam, kde kapitalistický systém a jeho stát páchá „nespravedlnosti“. Ke střednědobým cílům náleží vybudování strany nového typu – politickou orientací antikapitalistické, marxisticko-leninské, vybudované na „proletářském třídním základě“ příslušností členstva. Jestliže budeme hovořit o dlouhodobých cílech, SMKČ je dělí chronologicky do několika fází. Jde například o její získání politické moci většinou společnosti v českých zemích i na Slovensku, zespolečnění výrobních prostředků a kapitálu nebo demokratická nadvláda většiny společnosti nad menšinou (diktatura proletariátu). To vše by mělo vést k budování socialismu a komunismu.⁶²

Obrázek 9: Znak SMKČ

Zdroj⁶³

Vzhledem k tomu, že SMKČ považuje za svůj hlavní úkol získávat mladou generaci pro myšlenky socialismu a komunismu vycházející z vědeckého světového názoru marxismu-leninismu, pořádají s tímto cílem a podporují demonstrace a některé další protestní akce proti fašizaci společnosti, proti omezování práv pracujících, za jejich obnovu v rozsahu, který poskytovalo minulé socialistické zřízení a za jejich prohloubení. Rovněž se staví za obnovu české a slovenské státní suverenity, kterou dle jejich soudu v současnosti zásadně omezuje členství v NATO a Evropské unii. Pořádají

⁶² Svaz mladých komunistů Československa: Charakteristika mladých komunistů [online]. 2017 [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

⁶³ Svaz mladých komunistů Československa: Informace o Svazu mladých komunistů Československa [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

rovněž diskuse, vlastní kulturní aktivity, zapojují se ve vlasteneckých a mírových organizacích. Obhajují budování socialistické společnosti v Československu, která byla dle jejich prohlášení „zničena kontrarevolucí v listopadu 1989 za pomoci špionážních služeb imperialistických velmocí a zrádců uvnitř komunistického hnutí“.⁶⁴

2.4 LEVÁ PERSPEKTIVA

Devadesátá léta pro trockistické skupiny začala relativně úspěšnou infiltrací různých aktivit, včetně stranickopolitických. Na konci devadesátých let však byly tyto organizace v defenzivě ve vztahu k anarchistickému hnutí, které dokázalo efektivněji oslovovat mládež. Přes názorové rozdíly dokázaly trockistické organizace na některých problémech spolupracovat, jak mezi sebou, tak i s dalšími subjekty. Na mezinárodní i národní úrovni se snažili silně infiltrovat antiglobalizační hnutí. Na domácích demonstracích i jiných akcích přitom byli napadáni ze stran anarchistů, kterým vadila trockistická autoritářská orientace. Trockistické skupiny pokračovaly i po ukončení summitu NATO v Praze v antiglobalizačních aktivitách. Trockističtí aktivisté se zapojili i do činnosti sociálních fór na globální úrovni, působili i v antiválečném hnutí, tradičně se zapojovali do antirasistických aktivit. Částečně i pod vlivem zahraničních zkušeností zvýšená aktivita a šance na nárůst vlivu přiměly trockisty v České republice opětovně vážně usilovat o vznik vlastní politické strany. Na konci roku 2009 byla založena organizace, která prokázala delší životaschopnost. Jednalo se o Novou antikapitalistickou levicí (dále NAL), jejímž cílem bylo nejen sjednotit trockistické spektrum, ale začít se rozšiřovat a zvětšovat po vzoru Nové antikapitalistické strany ve Francii.⁶⁵ Vznikla na základě výzvy ke sjednocení radikální levice adresované vedle radikálně levicové veřejnosti také Socialistické solidaritě (SocSol), Socialistické organizaci pracujících (SOP), Socialistické alternativě Budoucnost (SAB) a Skupině revoluční mládeže (REVO). Její vznik byl přitom inspirován Novou antikapitalistickou stranou (NPA) ve Francii, od níž si také propůjčila své logo. Ideologicky se NAL

---

⁶⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 176. ISBN 978-80-7380-665-1.

⁶⁵ BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada), str. 48-50. ISBN 978-80-247-3797-3.

prezentovala jako antikapitalistická, to znamená, že se neomezovala na jeden z radikálně levicových směrů a vymezovala se naopak jako alternativa k parlamentní levici (ČSSD, KSČM). Každoročně pořádá Antikapitalistický kemp a její snahou je podpora lidí bez domova, provozuje Antikapitalistickou právní poradnu a vydává časopis Nová levice.⁶⁶

V květnu roku 2013 byla představena členem NAL, panem Nikolou Čechem, na oslavě 1. máje pořádané KSČM na Výstavišti v Praze nová aktivita této organizace, která nadále pokračuje ve svém působení jako Levá perspektiva (dále LP). Iniciativa LP bude více zaměřena na témata zadlužování domácností, sociálního bydlení, lichvářských půjček a na exekuce, které stále více trápí pracující nejen v Česku. Dále byla zmíněna potřeba boje proti rasismu a xenofobii všeho druhu.⁶⁷ LP se na svých webových stránkách prezentuje jako levicová antikapitalistická organizace bojující za sociální spravedlnost, práva pracujících, solidaritu s utlačovanými národy a s oběťmi agrese. Hlásí se k tradicím marxistického hnutí, dělnickým bojům a revolučním snahám o překonání kapitalismu. Zde je možno zmínit ruskou revoluci. Je odpůrcem kapitalismu a ve své prezentaci na webových stránkách k němu zmiňuje následující: *“Žijeme ve světě, kde se díky společenské dělbě práce, sdílení myšlenek a kooperaci výrobců vytváří tolik hodnot, že by nikdo nemusel hladovět a všichni lidé by mohli slušně bydlet, studovat a mít zajištěnou kvalitní zdravotní péči. Navzdory tomu je svět stále plný chudoby, vykořisťování, hladu, dětské práce, válek o suroviny a odbytíště a ničení životního prostředí.”* LP dále zmiňuje, že podporuje demonstrace, stávky a další akce zaměřené na řešení dílčích i systémových společenských problémů, podporuje všechny boje pracujících za vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky a protesty proti sociálním škrtům a ničení či osekávání veřejných služeb, bojují za právo na práci pro každého a za všeobecně dostupné zdravotnictví a školství a že žádají znárodnění veřejných služeb a klíčových zdrojů, zvýšení mezd a důchodů na úkor zisků oligarchů a

---

⁶⁶ Bojovníci proti kapitalismu. Revoluce přijde, systém překonáme. Politici už začínají být vyděšení: Co je nová antikapitalistická levice [online]. Parlamentní listy, 2013 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Bojovnici-proti-kapitalismu-Revoluce-prijde-system-prekoneame-Politici-uz-zacinaji-byt-vydeseni-274256>

⁶⁷ Levá perspektiva: Levá perspektiva se prezentovala na 1. máji v Praze [online]. Nikola Čech, 2013 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <https://levaperspektiva.cz/clanky/nova-antikapitalisticka-levice-levaperspektiva-se-prezentovala-na-1-maji-v-praze/>

velkých korporací. Odmítá bagatelizaci ekologické hrozby stejně jako lež „zeleného kapitalismu“ a řešení vidí v omezeném plýtvání, spravedlivějším přerozdělení půdy a dalších zdrojů, k prosazování respektu k přírodě na úkor zisků agrobiznisu a těžbařů. Prosazuje přiblížení rozhodování běžným lidem, aby byla umožněna jejich účast například na tvorbě rozpočtů nebo plánování podoby veřejného prostoru. Žádají, aby média a sociální sítě přešla z rukou oligarchů pod demokratickou kontrolu. Cílem LP je socialismus. *„Kapitalismus je organizovaný systém opírající se o vykořisťování, odcizenost, rozeštvávání lidí a státní násilí, který nelze reformovat. Jeho mocenské struktury je třeba rozbít a nahradit samosprávnou socialistickou společností založenou na demokratickém plánování, sdílení a spolupráci rovnoprávných lidí. Jedinou cestou k tomuto cíli je organizování pracující třídy a jejích spojenců.“*⁶⁸

---

⁶⁸ Levá perspektiva: *Kdo jsme* [online]. 2013 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z <https://levaperspektiva.cz/kdo-jsme/>

3 PROTIEXTREMISTICKÁ POLITIKA

Extremismus je podle některých autorů produktem demokratické společnosti, protože demokracie zpravidla nemá dostatek účinných obranných mechanismů, aby se ubránila všemu, co jí škodí. Pokud by takové razantní mechanismy měla, přestala by lehce být demokratickou a stala by se diktaturou. Po celém světě existuje mnoho nejrůznějších extremistických organizací, skupin nebo hnutí a je velmi složité určit, kdo je a kdo není extremistou, protože hranice mezi extremismem a normalitou je velmi široká a nejasně formulovaná. Vláda České republiky zařadila extremismus jako jednu z bezpečnostních hrozeb, která ohrožuje demokratické principy státu. Z tohoto pohledu tedy vychází a je formulována definice Ministerstva vnitra České republiky a v obdobné variaci je rozvíjena i zpravodajskými službami.⁶⁹

Ministerstvo vnitra označuje extremismus jako vyhraněné politické ideologie, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, to znamená, že se snaží nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií).⁷⁰

Bezpečnostní informační služba České republiky (BIS) používá termín extremismus z bezpečnostního hlediska pro značení krajně vyhraněných, demokracii nepřátelských postojů a ideologií, jejich nositelů a souvisejících aktivit a jevů. S extremismem se setkáváme na pravém i levém konci politického spektra. Odtud se za určitých okolností a vhodných podmínek může šířit do celé společnosti, vyústit v násilné akce, zaměřené na destabilizaci a následné odstranění demokratického společenského řádu.⁷¹

---

⁶⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str. 7. ISBN 978-80-7251-385-7.

⁷⁰ *Ministerstvo vnitra České republiky: Co je extremismus* [online]. 2010 [cit. 2017-12-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

⁷¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str. 8. ISBN 978-80-7251-385-7.

Komplexnost a komplikovanost pojmu extremismus odráží i jeho všeobecně rozšířená klasifikace na extremismus národní, náboženský, politický a ekologický, což vypovídá o širokém zaměření aktivit extremistů. Velmi často se potom setkáváme s rozčleněním extremismu na pravicový a levicový. To ale bývá na akademické půdě často kritizováno zejména z důvodů, že není možné zcela kategoricky zařadit určité extremistické aktivity v rámci spektra krajní pravice či levice.⁷²

Je také třeba zamyšlení nad rozdíly mezi extremisty a radikály, které lze spatřovat nejen v používání odlišných prostředků, ale především v jejich cílech. Extremisté neváhají při realizaci svých cílů použít násilí, kdežto radikálové užívají všechny dostupné legální prostředky, přestože některé se nacházejí na samotném okraji ústavního rámce. Zásadní rozdíl je v jejich cílech. Extremisté by mohli být ztělesněním fundamentální a ideologické opozice, která nehodlá změnit pouze vládu, ale celý politický systém. Radikálové usilují o změny v různých oblastech demokratické společnosti, které lze realizovat politickými reformami při zachování stávajícího politického systému. Z toho vyplývá, že radikálové představují legální opozici vůči dané vládě, jejíž existence je nutná při fungování každé skutečné demokracie. Pojem „radikální“ označuje i různorodá hnutí, která mohou být radikální svým cílem nebo prostředky. Postoje v rámci politického radikalismu mohou být velmi kritické k formě demokratického uspořádání, nedochází však k paušálnímu zavržení demokracie a jejích základních principů a hodnot, pouze mohou být tyto principy a hodnoty zpochybňovány. Je také možno říci, že radikalismus může být označován jako mezistupeň mezi extremismem a demokracií. Je nutno dodat, že hranice mezi radikalismem a demokracií a mezi radikalismem a extremismem jsou však v zásadě nejednoznačné.⁷³

Charakter politické strany nestačí odvozovat pouze na základě jejího postavení v rámci stranického systému, ale je třeba analyzovat její vztah i k politickému systému jako celku. V tomto směru je potom možno hovořit o antisystémové straně, která zpochybňuje legitimitu politického systému a jeho schopnost uspokojovat potřeby dané

---

⁷² VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str. 8. ISBN 978-80-7251-385-7.

⁷³ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 10. ISBN 80-725-1204-8.

společnosti, a proto usiluje o jeho svržení a nahrazení jiným. Jedná se tedy o ideologickou, nezodpovědnou opozici vůči danému systému, tedy opozici protirežimní. Sartori hovoří o tom, že veskrze antisystémové strany jsou strany extremistické, jež obsahují alespoň v rétorice revoluční dobytí moci, odmítání a neuznávání stávajícího systému a chovají se aktivisticky. Dále rozlišuje extrémní strany, které se objevují v každé politické obci, která se vyznačuje širokým spektrem politických názorů a postojů. Není možné proto klást rovnítko mezi extrémní a extremistickou stranu, protože extrémní strana tvoří hranici názorového spektra politické obce a strana extremistická představuje vůči politické obci ideologickou protirežimní opozici. K určení antisystémovosti strany jsou posuzovány z řad politologů určité objektivní a subjektivní faktory. Mezi objektivní se řadí zhodnocení oficiálních cílů a názorů takovéto strany, analýza jejího politického chování a strategie. Za subjektivní faktory jsou považovány postoje ostatních politických stran k ní.⁷⁴

Obraz společného nepřítele je velmi často užívaný nástroj extremistické scény a souvisí se strategií řešení problémů „přímou akcí“. Násilné akce, brutalita, agrese proti vybraným skupinám je prezentována jako obrana proti společnému nepříteli. Za podpory osob mohou tyto aktivity přerůst například do podob pronásledování i lynčování. Extremisté se na jedné straně snaží působit a vystupovat nekonfliktně, nepřítahovat na sebe pozornost bezpečnostních složek, mistrně se vyhýbají trestním represím, budují pozitivní image a vytvářejí dojem opodstatněnosti svých aktivit. Druhou stranu tvoří živá propaganda, která neustále zpracovává vědomí lidí, až je přesvědčí, že existuje nějaká organizovaná rafinovaná síla, jež je příčinou jejich problémů. Tento rafinovaný způsob propagandy, manipulativní techniky a verbální obratnosti extremistů v sobě skrývá závažné potenciální nebezpečí pro liberální režimy a ohrožení základních lidských práv a demokratických hodnot obecně. K realizaci cílů extremistických skupin slouží veřejně pořádané akce a další způsoby propagandy, jakými jsou besedy, diskuse, přednášky, dále potom veřejná shromáždění, pochody, koncerty, tvorba a provozování webových stránek na internetu, výroba a distribuce

---

⁷⁴ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 11-12. ISBN 80-725-1204-8.

propagačních předmětů nebo například podpůrné akce jako shromažďování finančních prostředků, petice.⁷⁵

Přestože politický extremismus na území České republiky nepředstavuje kvantitativně velký fenomén, je na místě uvažovat o rizicích a hrozbách z něho plynoucích. Stanovit přesný počet osob zastávající antidemokratické postoje je vzhledem k neformálnosti a nestrukturovanosti jednotlivých hnutí obtížné, nehledě na to, že řadě lidí jsou určité extremistické postoje sympatické, ale do činnosti extremistických hnutí se nezapojují. Jedná se o latentní extremismus. Z ideologického hlediska představuje politický extremismus, jak uvedeno výše hrozbu vzhledem k cílům, které se snaží naplnit a v návaznosti na totalitní ideologie. Dalším rizikovým faktorem je strukturalizace a postupný vývoj extremistické scény související s její modernizací, profesionalizací a internacionalizací. Mládež vstupuje do extremistických řad ne vždy z ideových důvodů. Mnohým postačuje fakt, že jsou součástí něčeho nekonformního nebo je může lákat adrenalin přímých akcí a střetů s nepřáteli. Dalším důvodem může být fakt, že kamarád je členem. Na straně druhé vzrůstá populismus části extrémistické a radikální scény, skrze něhož se jednotlivé subjekty snaží oslovit širokou veřejnost, pravé cíle jsou maskovány líbivými slovy a hesly. Řada lidí je následně ulovena, aniž by vnímala či si připouštěla ideologickou náplň.⁷⁶

Samotný termín protiextremistická politika zatím v povědomí širší veřejnosti příliš nezdomácněl, ale mezi odborníky je čteně užíván. V užším slova smyslu je vnímána jako součást pouze vnitřní bezpečnosti, která je zaměřena na prevenci, monitoring, eliminaci či přímý postih konkrétních projevů extremismu. Jejím smyslem je maximální úsilí o eliminaci extremistických projevů, které hlásají nebo přímo narušují základní hodnoty a principy ústavně-demokratického pořádku. Tato politika představuje souhrn preventivních a represivních opatření, které jsou státními i nestátními aktéry prováděna na místní, lokální, národní a nadnárodní úrovni. Klíčová je zde úroveň národní, protože v jejím rámci je protiextremistická politika svrchovanými orgány demokratického státu utvářena, realizována a korigována. V nejširším slova smyslu napomáhá

---

⁷⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str.113-114. ISBN 978-80-7251-385-7.

⁷⁶ SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, str. 63. ISBN 978-80-210-5288-8.

protiextremistická politika realizovat celkovou politiku demokratického státu, která vytváří sociálně-politické podmínky a kulturně-duchovní atmosféru, v jejichž rámci se cítí lidé býti bezpeční a nemají důvod zásadním způsobem měnit pravidla politické hry a hodnoty, na nichž demokratický stát spočívá. Bezpečnostní politika také brání v rámci demokratického státu základní hodnoty, principy a normy, které stabilizují daný politický systém a poskytují ústavně-legální rámec občanského politického života. V užším slova smyslu je protiextremistická politika vnímána jako organická část pouze vnitřní bezpečnostní politiky demokratického státu, která je přímo zaměřena na prevenci, monitoring, eliminaci, přímý postih konkrétních projevů extremismu. Jde především o různé specializované programy a opatření, jež jsou uplatňovány vůči různým extremistickým projevům. Může jít však i o celospolečenské programy, které jsou realizovány v rámci státní politiky nebo jsou součástí politiky proti rasismu a antisemitismu. Jednotlivá opatření ať v širším nebo užším slova smyslu se tak často doplňují nebo prolínají. Protiextremistická politika každého demokratického státu je realizována nejčastěji na úrovni místní, regionální, celostátní a mezinárodní, přičemž nejvýznamnější úroveň je úroveň celostátní, protože skrze státní orgány se protiextremistická politika utváří, realizuje a koriguje. Státní orgány tak mohou ovlivňovat konečnou podobu protiextremistické politiky do značné míry formulací jejich hlavních zásad neboli principů.⁷⁷

3.1 STRATEGIE BOJE PROTI EXTREMISMU

Radikalizace, profesionalizace, internacionalizace české extremistické scény představuje pro Českou republiku vedle terorismu, organizovaného zločinu a kyberkriminality závažnou bezpečnostní hrozbu. Extremisté jsou si vědomi, že je třeba vyvíjet nové formy a metody propagace, velká pozornost je proto u nich zaměřena na sebevzdělávání. Orientují se v legislativě, navazují spolupráci v zahraničí, najímají si

---

⁷⁷ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 62-63. ISBN 80-7251-204-8.

kvalifikované právní síly, inspirují se postupy zahraničních ideově spřátelených skupin. Všechny tyto aktivity slouží k destabilizaci současného státního uspořádání a směřují proti demokratickým principům, které jsou součástí ústavního pořádku České republiky. Boj s extremismem je prioritou Ministerstva vnitra České republiky, v oblasti bezpečnostní politiky hraje rovněž významnou úlohu Bezpečnostní rada státu, což je poradní orgán vlády. Zásadní okolností pro úspěšný boj s extremismem je vytvoření efektivního systému spolupráce bezpečnostních složek, koncipování účinné strategie a vyškolení odborných specialistů, kteří budou schopni adekvátně reagovat na vývojové trendy v této oblasti a budou schopni tomuto problému čelit ve smyslu prevence a represe. Kromě státní správy se na této činnosti podílí také nestátní instituce, organizace, občanská sdružení. Extremismus je také předmětem studia a výzkumu řady vědních disciplín. Česká republika patří mezi unijní státy, které formulovaly svou protiextremistickou politiku vycházející z opatření trvalého i dlouhodobého charakteru. Jejich zaměření směřuje do represivní oblasti, do preventivních programů, nebo například k opatřením zabezpečující trvalý monitoring domácí i zahraniční extremistické scény nebo jejích kriminálních projevů. Velice důležitým odborem pro tuto problematiku je v rámci Ministerstva vnitra odbor bezpečnostní politiky. Ten spolupracuje nejen s Policií České republiky, ale i se zpravodajskými službami, s resorty zahraničních věcí, obrany, spravedlnosti, školství mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí, s Nejvyšším státním zastupitelstvím a s Úřadem vlády České republiky. Odbor se zabývá problematikou extremismu v dlouhodobém horizontu, určuje strategické střednědobé a dlouhodobé cíle resortu, řeší aktuální problémy spjaté s touto oblastí. Vzhledem k tomu, že problematika extremismu není specifikem České republiky, ale jedná se o problém celosvětový, je kladen důraz odborem bezpečnosti na mezinárodní spolupráci. Klíčovou roli při odhalování, vyšetřování a identifikaci trestné činnosti s extremistickým podtextem hraje rychlá a operativní výměna informací.⁷⁸

Na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 19. března 1998 vydává Ministerstvo vnitra České republiky od roku 1998 pravidelně každý rok zprávu, ve které informuje o vývoji

---

⁷⁸ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 182-183. ISBN 978-80-7380-665-1.

situace v oblasti extremismu. Od roku 2004 zveřejňuje informaci o problematice extremismu na území České republiky. Jde o samostatnou přílohu, která je předkládána ke schválení Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Ambicí Konceptce boje proti extremismu není snaha zlikvidovat extremistická uskupení jednou provždy, ale výrazně zmírnit jejich činnost a stanovit jasné hranice jejich nenávislné propagandě a kriminální činnosti. Vizí Konceptce je dlouhodobá ochrana elementárních principů demokratické společnosti a ústavního pořádku za využití prevence a represivních nástrojů. Dokument stojí na pěti pilířích, které hovoří například o tom, že síla extremistů vychází z lidské nevědomosti a jedinou možností, jak bojovat s extremistickou propagandou je komunikace, otevřenost a nabízení alternativy. Poučení lidé si dokáží vytvořit obranné mechanismy vůči nebezpečným myšlenkám. Výhodnost demokratické alternativy musí vysvětlovat škola. Boj s extremismem není jen záležitostí Ministerstva vnitra a policie, ale i dalších vládních i nevládních subjektů. Jenom spoluprací s nimi lze extremisty odsunout do role bezvýznamného hráče. Specialisté, kteří bojují proti extremismu, musí vědět, co mají dělat, a dostat k tomu dostatečný prostor. Konkrétní pachatele trestné činnosti je nutné nekompromisně postihovat ze efektivního využití stávajících prostředků a mechanismů. K naplňování konceptce přispělo též zřízení pracovní skupiny Ministerstva vnitra Task Force.⁷⁹

Konceptce boje proti extremismu pro rok 2017 navazuje na Zprávu o extremismu na území České republiky v roce 2016 a Vyhodnocení Konceptce boje proti extremismu pro rok 2016, které sloužily jako analytický podklad pro tvorbu Konceptce. Konceptce, jak výše uvedeno, vytyčuje pět strategických cílů: Komunikací proti demagogii, Vědomostí proti totalitářům, Jednotná protixtremistická platforma, Odbornost a imunita, Pomoc obětem trestné činnosti. Strategické cíle jsou rozpracovány do jednotlivých specifických cílů, dále jsou uvedena konkrétní opatření, včetně kontrolních a koordinačních subjektů i způsobu financování.⁸⁰

---

⁷⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str.32-33. ISBN 978-80-7251-385-7.

⁸⁰ Ministerstvo vnitra České republiky: Konceptce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Konceptce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

Komunikací proti demagogii – veřejnost má právo od relevantních státních institucí získávat průběžné informace o extremistické scéně a o protiextremistických aktivitách. Informování o extremistické scéně je také jedním z nástrojů boje s extremistickými subjekty. Těžištěm aktivit extremistických subjektů je internet, zejména pak sociální sítě. Je třeba zintenzivnit úsilí k potírání nenávistných projevů na internetu. Zároveň je třeba reagovat na nenávistné mobilizační kampaně extremistů nabízením alternativ. Cílem je potom detailně, pravdivě a průběžně informovat veřejnost, efektivně postihovat nenávistné projevy na internetu a nabídnout alternativu k nenávistným mobilizačním kampaním. Mělo by docházet k aktualizacím stávajících informačních a analytických materiálů na webových stránkách, zajištění jejich dostupnosti, aktivnímu kontaktování novinářů a zodpovědnému poskytování informací nebo například pokračování v informační kampani o migraci a integraci cizinců.⁸¹

Vědomostí proti totalitářům – neúčinnější prevencí proti extremismu je vzdělávání, prostřednictvím něhož si lidé dokáží sami vytvořit obranné mechanismy proti přejímání extrémních názorů. Potřeba vzdělání platí jako pro jeho příjemce, tak i pro ty, kdo ho nabízejí. Cílem je relevantní vzdělávací nabídka pro žáky i studenty a relevantní příprava pedagogů nebo osvětové akce. Mělo by docházet k podpoře projektů primární prevence na školách zaměřených na prevenci kriminality, kde je jednou z priorit oblast extremismu nebo například k posilování mediální gramotnosti dětí a mládeže formou přednášek.⁸²

Jednotná protiextremistická platforma – extremisté mohou zneužívat pocitu ohrožení v rámci veřejnosti. Důležitou úlohu bude hrát stát při zaštitění aktivit k prevenci kriminality zejména v souvislosti se sociálně vyloučenými lokalitami. Neméně důležité budou integrační aktivity pro menšiny a cizince. V neposlední řadě musí stát poskytovat pomoc a podporu samosprávě. Důraz zde bude kladen na prevenci sociálně patologických jevů, zejména ve vyloučených lokalitách, začlenění menší a cizinců, prevenci radikalizace, pomoc samosprávě například při zvládnání

---

⁸¹ Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

⁸² Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

extremistických shromáždění. Zde je třeba pokračovat v podpoře integrace cizinců, podporovat zaváděcí probační programy pro mladistvé pachatele, které jsou cíleny na snížení projevů násilí a dále podporovat přístupy k řešení kriminality mládeže spojené s projevy násilí a extremismu, aktivity prevence radikalizace ve věznicích.⁸³

Odbornost a imunita – v době, kdy se dynamicky rozvíjí a mění extremistické scény je třeba, aby odpovědné bezpečnostní složky a orgány činné v trestním řízení dokázaly na nové trendy odpovídajícím způsobem reagovat. Nutností je zajistit pro ně odpovídající podmínky výkonu práce a dále je třeba zajistit jim ochranu od případné infiltrace extremisty. Proto je třeba proškolení a trénink bezpečnostních a justičních expertů, zvládnání veřejných shromáždění organizovaných extremisty. V rámci opatření je třeba vzdělávacích aktivit členů antikonfliktních týmů, využívání nových metodických materiálů k extremismu pro policii nebo například spolupráce specialistů na extremismus a styčných důstojníků pro menšiny.⁸⁴

Pomoc obětem trestné činnosti – klíčovým úkolem boje proti extremismu je zajištění ochrany a pomoci potencionálním obětem trestné činnosti. Zde je třeba školení specialistů, kteří s oběťmi pracují, příprava metodických materiálů nebo například převzetí příkladů nejlepší praxe ze zahraničí. Zde je možno zmínit přípravu nových informačních materiálů pro žadatele o mezinárodní ochranu, držitele mezinárodní ochrany, pokračování aktivit započatých v rámci Kampaně proti násilí z nenávisi zaštitěné agenturou pro sociální začleňování.⁸⁵

---

⁸³ Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

⁸⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

⁸⁵ Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

3.2 OPATŘENÍ BOJE PROTI EXTREMISMU

Na základě myšlenek českých a německých politologů, jakož i z dosavadních zkušeností realizace protiextremistické politiky jak v Německu, které je nejdále při výzkumu extremismu, tak i u nás, je možné nastínit principy neboli zásady protiextremistické politiky českého státu. Ty mohou zkvalitnit spolupráci mezi množstvím současných aktérů protiextremistické politiky a mohou zmírnit jejich vzájemné střety. Jde o principy proporcionality, proaktivnosti, derogačnosti, preventivnosti a komplexnosti.⁸⁶

Zásada proporcionality vychází z myšlenky, že demokracie nemůže poskytovat žádnou svobodu svým nepřátelům, ať zprava nebo zleva nebo těm, jež nelze vymezit na základě pravolevého politického spektra. Budeme-li hovořit o principech, je tedy třeba bojovat stejnou intenzitou vůči všem směrům extremismu, ať jde o pravicový, levicový, náboženský, etnický, regionální, environmentální nebo cizinecký. Jde o negaci politického extremismu ve všech podobách ve formě jakéhokoli smýšlení či úsilí, které narušuje základní hodnoty a principy našeho demokratického státu. Tento princip zavazuje každého aktéra protiextremistické politiky k obrannému jednání vůči všem politickým extremistům různého ražení, protože kdo bojuje proti jednomu směru extremismu a druhý brání, nemůže být obhájcem demokracie. Současně tento princip vyžaduje i určitou míru vyváženosti rozhodného jednání, protože není možné jednat s takovou horlivostí, která by mohla přerůst v politickou inkvizici.⁸⁷

Princip proaktivnosti souvisí s prováděnou protiextremistickou politikou, která se snaží ochraňovat základní hodnoty a principy demokratického státu, než překročí zákon. Touto zásadou by se tak utlumily mocenské ambice extremistů již v době, kdy bezprostředně ještě neohrožují bezpečnost našeho státu a pro realizaci protiextremistických opatření by poté stačilo pouze potenciální ohrožení. Je však velmi složité vymezit zřetelné hranice proaktivně působící protiextremistické politiky. Případ od případu by se musela řešit otázka, nakolik může demokracie snášet nebo tolerovat

---

⁸⁶ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

⁸⁷ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

své nepřátele, nakolik mohou nebo nemohou být trpěny názory urážející národy nebo národnosti nebo národnostní skupiny. Hnutí, která prokazatelně směřují k potlačení občanských práv, k hlásání vymezené záště, ačkoli jsou pojmenována nebo zdůvodňována sebelepšími ideály nebo cíli, jsou hnutími, která demokratický stát a jeho bezpečnost i bezpečnost jeho občanů ohrožují. Jejich postih je proto v plném souladu s omezeními, jež jsou uvedeny v Listině, článku 17, odstavci 4.⁸⁸ Zde je uvedeno, že „svoboda projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti“.⁸⁹ Jaká míra svobody projevu je však žádoucí? Při posouzení nezbytnosti omezení svobody projevu je nutno brát v úvahu jak politické a ústavní uspořádání, tak stabilitu vlády, tradice nebo například historickou zkušenost. Ve většině evropských zemí jsou zavedeny skutkové podstaty trestných činů, které hlásání určitých názorů či ideologií zakazují.⁹⁰

Princip derogace je úzce spjat s protiextremistickou politikou, která se dotýká státem garantovaných základních práv a svobod, v případě možného omezení práva na svobodu projevu, která nepatří, jak uvedeno výše, mezi nederogovatelná práva. Opatření proti extremismu, mohou tedy za určitých podmínek, využít možnosti derogace, to znamená omezení základních práv a svobod. Jde například o preventivní potlačení extremistických aktivit nebo situace, kdy extremisté při sledování svých mocenských ambicí začnou ve velkém rozsahu užívat nelegální, násilné a teroristické metody a prostředky. Hlavní zásady omezení základních práv a svobod ve vztahu k derogovatelnosti mohou být členěna na základní práva nederogovatelná již ze své podstaty, kam spadají práva nedotknutelná, do nichž stát nesmí zasahovat a musí je ponechat nedotčená i v době krizové situace (práva a svobody zakotvená v mezinárodních smlouvách). Druhou skupinu tvoří základní práva s možností jejich

---

⁸⁸ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

⁸⁹ *Listina základních práv a svobod: Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. , ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.* [online]. Předsednictvo České národní rady, 1992 [cit. 2017-12-28]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

⁹⁰ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

omezení z důvodu a za okolností stanovených v Listině a dalších zákonech, zde se jedná především o situace, kdy je bezprostředně ohrožen ve značném rozsahu vnitřní pořádek, bezpečnost České republiky, životy a zdraví nebo majetek. V tomto případě jde o přijetí nevojenských krizových opatření, jež je možno nařídit na základě zákona o krizovém řízení, zákona o integrovaném záchranném systému, zákona o bezpečnosti České republiky (na příklad jde o nouzový stav, stav ohrožení státu). Třetí skupinu tvoří práva garantující řádný proces a nejdůležitější práva obviněného nebo osoby podezřelé ze spáchání trestného činu. Zde je nutno zdůraznit, že tato omezení se netýkají práv obviněného či podezřelého nebo jiných garancí trestně právních. Znamená to, že i za krizových situací nelze některá základní práva derogovat, včetně práva na soudní ochranu a spravedlivý proces, jak hovoří Listina.⁹¹

Princip preventivnosti hovoří o skutečnosti, že protiextremistická politika českého státu by měla být transparentní ve vztahu k nejširší veřejnosti. Problematika extremismu by si na příklad zasloužila samostatný časopis či jiné periodikum, které by pravidelně, seriózně a systematicky informovalo širokou veřejnost o problematice extremismu u nás i v Evropě. V současné době lze zmínit dostupnost zprávy o problematice extremismu, zpracovávanou každoročně Ministerstvem vnitra České republiky a dalšími subjekty státní zprávy, profesní časopisy *Policista* a *Kriminalista*.⁹² Velice zajímavým je odborný on-line časopis *REXTER*, který uveřejňuje odborné texty zaměřené na oblast radikalismu, extremismu, terorismu a přispívá tak k rozvoji sociálně-vědního, zvláště pak politologického výzkumu, který se týká vztahu různých forem demokracie a jejich kritiků nebo nepřátel.⁹³

Zásada komplexnosti hovoří o programovém sladění předešlých principů protiextremistickou politikou našeho státu, které se vzájemně prolínají a doplňují. Předpokládá i překrývání různých protiextremistických opatření v místním, regionálním, celostátním a mezinárodním měřítku a cílenou a úzkou spolupráci jednotlivých subjektů působících v boji proti extremismu v demokratické společnosti.

---

⁹¹ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

⁹² DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

⁹³ *REXTER* [online]. Ministerstvo kultury České republiky, 2009 [cit. 2018-01-09].

Realizují je především státní orgány zaměřené na oblast vnitřní bezpečnosti nebo justice. Zde lze hovořit o Ministerstvu vnitra ČR, BIS, Policii České republiky, justici, Ministerstvu obrany, Vojenském obranném zpravodajství-VOZ, Vojenské zpravodajské službě – VZSI, Úřadu pro zahraniční styky a informace-ÚZSI. Dále je třeba zmínit i státní orgány jiného zaměření, jako je školství, mládež, kultura, nevládní organizace včetně médií a akademické vědeckovýzkumné sféry i samotné občany.⁹⁴

3.3 ANTIKONFLIKTNÍ TÝMY

Demonstrace, shromáždění, průvody a protestní meetingy je možno obecně shrnout pod označení veřejně pořádané akce, které jsou jednou ze základních aktivit extremistické scény. Jsou místem setkání příslušníků extremistických skupin i jejich přívrženců, sympatizantů, potenciálních členů a slouží i jako prostředek náborování nebo rozšiřování členské základny. Aktuálně extremistické skupiny inklinují k umírněnějšímu vystupování bez násilných excesů a střetů s bezpečnostními složkami, s cílem proniknout na reálnou politickou scénu, vzbudit sympatie a podporu u široké veřejnosti a propagovat své ideje a přesvědčení. Sdílené názory veřejnosti na otázky migrační krize a kritiku islámu v tomto ohledu extremistům v současnosti výrazně pomáhají. Proto bylo třeba hledat efektivní postupy a metody, jak efektivně čelit hromadným shromážděním. Cílem inovace postupu policie při bezpečnostních akcích bylo řešit vzniklé situace co možná nejméně konfliktním způsobem. Tyto okolnosti a podmínky daly impuls pro vznik antikonfliktních týmů (dále jen AKT). V současnosti na území každého krajského ředitelství policie působí AKT, na základě závazného pokynu policejního prezidenta č. 10 ze dne 13. 2. 2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. AKT existují v rámci policie od roku 2005, k prvnímu nasazení týmu poté došlo v roce 2006. S pilotním projektem přišlo v druhé polovině 90. let 20. století Německo.⁹⁵

---

⁹⁴ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64-69. ISBN 80-7251-204-8.

⁹⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 212-213. ISBN 978-80-7380-665-1.

V každém AKT je zhruba 20 osob, členem může být pouze příslušník Policie ČR, který absolvuje výběrové řízení a následně specializační kurz. Policisté působí v AKT na základě dobrovolného rozhodnutí, musí projevit dostatek motivace a projít psychologickým testem. Každý člen AKT je vystrojen reflexní vestou žluté barvy s identifikačním číslem, v mezních případech může mít u sebe zbraň. Základním úkolem AKT je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při opatření. Orientuje se na stanovené cílové skupiny osob, na místní obyvatelstvo a na zástupce sdělovacích prostředků. Vysvětluje v rámci rozhovorů smysl a účel opatření a konkrétního postupu policie a v případě potřeby diskutuje s osobami i o blízkých oblastech problémů. Dále upozorňuje osoby dotčené opatřením na zákonné povinnosti policie v případě spáchání protiprávního jednání. Využívají se při pochodech, shromážděních, demonstracích, diváckém násilí, technoparty a při dalších akcích. AKT je nasazován zejména tam, kde je třeba očekávat zesílenou potřebu komunikace mezi osobami a nasazenými policisty nebo mezi různými názorovými skupinami, kde nejsou konkrétní bezpečnostní opatření zcela pochopitelná pro veřejnost, kde je třeba objasnit zákonnou roli policie nebo objasnit veřejnosti zákonné povinnosti policie a základní klidový postoj policie v případě spáchání protiprávního jednání s důvody pro zákrok. AKT je při opatření postaven naroveň ostatním zúčastněným složkám policie.⁹⁶

Základní myšlenka AKT spočívá v uplatňování prevence před represí. Nasazován bývá především při hromadných akcích, kdy v rámci dané situace panuje relativní klid a nedošlo ještě k eskalaci násilí a vyhoceným konfliktům. Podstatou tedy je zvolit způsob komunikace se zúčastněnými osobami, který by emoční napětí uvolňoval, nikoli gradoval. Cílem je tedy předejít vzniku agresivního jednání a zprostředkovat komunikaci mezi veřejností a policií. Nástrojem členů AKT je tedy, s výjimkou nutnosti sebeobrany, mluvené slovo. Základním principem filosofie je neagresivní a nevyzývavý projev, charakterizovaný zásadami low profile policing a 3D strategie. Low profile policing strategie spočívá ve vystupování policejních složek s takovou výstrojí a v takovém počtu, aby nevzbuzovala negativní emoce a neupozorňovala na možný

---

⁹⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012, str.60-61. ISBN 978-80-7251-385-7.

zákrok. Jedná se o minimální prezentování policejní síly a vyčkávání v záloze. Postoj policie by měl být dle této zásady tedy vstřícný a nerepresivní. 3D strategie znamená zkratku slov discussion (diskuse), deescalation (uklidňování, zmírnění), determination (rozhodný zákrok). Tato strategie tedy představuje základní metodu a schopnost řešit a zvládat konflikty, která je aplikovatelná v rámci různých situací. Diskuse je založena na principu řešit konflikty či vyhocenou situaci pokojně a smírem, druhý stupeň – deescalace znamená zásah bezpečnostních složek bez donucovacích prostředků a determinace – tedy třetí stupeň odpovídá razantnímu zákroku speciálních policejních jednotek. Zásady obou těchto strategií spočívají ve snaze maximálně zabránit násilí a v případě propuknutí násilí rychle a dynamicky zasáhnout proti jeho původci.⁹⁷

---

⁹⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 212-213. ISBN 978-80-7380-665-1.

ZÁVĚR

Extremistické aktivity i extremismus samotný potřebuje k tomu, aby mohl růst a sílit společnost. Její informovanost je důležitá v oblasti existence těchto ideologií. Extremismus není možné jen uzavřít do cely jednotlivých nařízení a opatření, důležitá je i prevence. Mladí lidé většinou více nekompromisním způsobem řeší různé druhy problémů, k extremistickým postojům mají blíže. Proto je velmi prospěšná také pedagogická činnost, v rámci které jsou žáci seznamováni s tímto problémem společnosti a každý student má tak na základě získaných informací možnost, vytvořit si vlastní názor. Dnešní moderní doba si žádá také moderní způsob oslovování potenciálních členů extremistických sdružení. Extremistická scéna pracuje s novými prostředky, především internetem a sociálními sítěmi, kde oslovuje veřejnost a kde prezentuje své názory a postoje. Vědomě využívá nepříznivé podmínky k získávání občanů.

V úvodu bakalářské práce jsem se pokusila stanovit tři cíle ve třech základních otázkách. Jaké jsou jednotlivé ideologie komunismu, jak se prezentují politické strany a spolky levicového extremistického spektra a jaká je strategie a opatření českého státu v boji proti extremismu.

Komunistická ideologie je i v dnešní době blízká miliónům lidí různých věkových kategorií. Její myšlenky vycházeli především ze směru, jehož zakladatelem byl Karel Marx a Bedřich Engels a který následně propagoval a doplnil Vladimír Iljič Lenin. Komunismus a jeho vize hovořily o nastolení beztřídní společnosti, proletářské revoluci, prostřednictvím které by získal pracující lid politickou moc, zde je třeba zmínit diktaturu proletariátu. U ideologií komunismu byl můj směr práce zaměřen na marxismus, leninismus, stalinismus a trockismus. Marxismus, jehož zakladatelem byl Karel Marx a Bedřich Engels, směřoval k bezstátní společnosti, která by byla současně společností beztřídní. Významnou roli mělo sehrát odstranění soukromého vlastnictví výrobních prostředků. Marxovo a Engelsovo učení se opíralo o díla Komunistický manifest a Kapitál. Leninismus, kde lze hovořit o revizi marxismu, rozvíjel a šířil Vladimír Iljič Lenin. Moc měla být v rukou vnitřně strukturované a disciplinované komunistické strany, jejímž úkolem bylo vést lid a přesvědčit jej k provedení revoluce.

Lenin byl odpůrcem parlamentní demokracie, avšak sympatizoval s demokracií, prostřednictvím které se rozhodovalo ve státě a vybírali se funkcionáři. Stalinismus se zaměřil na kolektivizaci a kulturní revoluci. Společné vlastnictví ubíralo sovětskému venkovu, všude vládl strach, vše se podřizovalo socialistickým cílům, které byly striktně dány, zrodila se nová elita plně oddána Stalinovi. Lev Davidovič Trockij a trockismus, stejně jako Lenin věřil v komunismus. K němu mělo dojít prostřednictvím diktatury proletariátu. Trockij byl velkým kritikem Stalina, jeho vize směřovaly k parlamentní revoluci a návratu k Leninovu učení, jeho pojetí komunismu. Eurokomunismus sympatizuje s myšlenkou přechodu k socialismu, ne však cestou revoluční, nýbrž cestou pokojnou. Důležitou roli zde začaly hrát volby, myšlenka diktatury proletariátu byla nenávratně pryč.

Krajně levicové spektrum by bylo možno v základním dělení rozčlenit na komunismus, radikální socialismus a anarchismus. U krajně levicových politických stran lze hovořit o dvou podtypech, o radikálně levicových stranách a o extrémních krajně levicových stranách. Radikální levicové strany žádají proměnu systému kapitalismu, přijímají demokracii, politické reformy směřují k vytvoření přímé demokracie. Extrémní krajně levicové strany jsou velkými nepřáteli liberální demokracie, zdůrazňují mimoparlamentní boj, striktně vymezují antikapitalismus. Dále lze zmínit populistické socialistické strany, pro které je důležitější identita než třídní zájmy, jsou zaměřeny například na nacionalismus, právo, pořádek. Populismus jako takový je často zneužíván jako prostřednictvím nesplnitelných slibů a nezodpovědnosti proti politickým oponentům.⁹⁸

Levicový extremismus v podobě politického stranictví nemá v České republice většího zastoupení. Levicově extremistickou politickou stranu představovala KSČ, jež měla monopol na moc do roku 1989. Vycházela z marxismu-leninismu a jako svůj cíl deklarovala nastolení diktatury proletariátu. Její činnost tedy směřovala k nastolení systému potlačujícího lidská práva a občanská práva a svobody. Specifické postavení

---

⁹⁸ DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017, str. 86-88. ISBN 978-80-7452-122-5.

v rámci komunistické krajní levice zastává KSČM, nad jejíž případnou extremistickou profilací byly vedeny parlamentní diskuse, jež se během 90. let spíše nachýlily na stranu názoru, že KSČM je krajně levicovou stranou, nikoli však extremistickou silou a není potřeba ji zakázat. Jde o parlamentní formaci, která je přítomna v systému od počátku 90. let s nezanedbatelným procentuálním ziskem. Jako další jsou přítomna v České republice registrovaná či neregistrovaná hnutí, většinou mládežnická. Registrované občanské sdružení KSM představuje dogmatické marxisty, požadující odstranění soukromého vlastnictví, návrat socialismu, a to i revoluční cestou. V roce 2006 ministerstvo vnitra KSM rozpustilo, to ale ve své činnosti pokračovalo dále, i když s oslabenou členskou základnou, která po zákazu činnosti vytvořila několik nástupnických subjektů. V lednu 2010 Městský soud v Praze rozhodnutí o zákazu KSM zrušil.⁹⁹ Jako další lze zmínit SMKČ, který je dobrovolnou neformální organizací, která ve své činnosti usiluje o společenský pokrok směřující k socialismu a komunismu.¹⁰⁰ Cílem svazu je přijímání velkého počtu osob, jež se budou účastnit na vytvoření základu pro obnovu komunismu, vytvoření antikapitalistické strany, usilování o politickou moc.

LP byla postavena z organizace NAL. Jde o levicovou antikapitalistickou organizaci bojující za sociální spravedlnost, práva pracujících, solidaritu s utlačovanými národy a s oběťmi agrese. Hlásí se k tradicím marxistického hnutí, dělnickým bojům a revolučním snahám o překonání kapitalismu.¹⁰¹

Protiextremistická politika je v boji proti extremismus velmi důležitým nástrojem, kde je třeba nasazení mnoha sil i prostředků. Jde o opatření prevence, opatření proti násilí a útisku, která jsou prováděna státními i nestátními organizacemi, dobrovolnými sdruženími i samotnými občany. Cíl je směřován k odstranění extremistických aktivit, které narušují základní hodnoty ústavního pořádku a demokracie. Koncepce boje proti extremismu stojí na pěti pilířích. Komunikací proti demagogii, Vědomostí proti totalitářům, Jednotná protiextremistická platforma, Odbornost a imunita, Pomoc obětem

---

⁹⁹ SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, str. 60-61. ISBN 978-80-210-5288-8.

¹⁰⁰ Svaz mladých komunistů Československa: Charakteristika mladých komunistů [online]. 2017 [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

¹⁰¹ *Levá perspektiva: Kdo jsme* [online]. 2013 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z <https://levaperspektiva.cz/kdo-jsme>

trestné činnosti.¹⁰² Dalším, neméně důležitým bodem jsou opatření v boji proti extremismu, kam lze zařadit zásady protiextremistické politiky, které mohou zkvalitnit spolupráci jednotlivých účastníků, kteří se na jejím průběhu podílejí. Jde o zásady proporcionality, proaktivnosti, derogačnosti, preventivnosti a komplexnosti.¹⁰³

Při pochodech, demonstracích a jiných veřejných akcích extremistických skupin se využívá spolupráce s AKT. Využívají se v místech, kde je třeba zesílené komunikace mezi různými skupinami osob a policisty, využívají se pro snížení emočního napětí. Základním principem filosofie je nevyzývavý projev, charakterizovaný zásadami low profile policing a 3D strategie. Low profile policing strategie spočívá ve vystupování policejních složek s takovou výstrojí a v takovém počtu, aby nezbuzovala negativní emoce. Postoj policie by měl být dle této zásady vstřícný a nerepresivní. 3D strategie znamená zkratku slov discussion (diskuse), deescalation (uklidňování, zmírnění), determination (rozhodný zákrok).¹⁰⁴

V případě České republiky odstranění demokratického systému a nastolení totalitního či autoritativního režimu přímo nehrozí. Reálnou hrozbu představuje především trestná činnost, násilné chování a fyzické střety mezi extremisty a jejich odpůrci. Především krajní pravice nastoupila trend radikalizace a deklaruje připravenost jít do setkání tvář v tvář s policejními silami a nepřáteli. Napadání ideových nepřátel představuje také jednu z hlavních náplní činnosti krajní levice, nicméně radikální nárůst aktivit zaznamenaný nebyl z důvodu nízkého mobilizačního potenciálu a pasivity stávajících sympatizantů. Česká krajně levicová scéna se obecně potýká s klesající aktivitou.¹⁰⁵

---

¹⁰² Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017[online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

¹⁰³ DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. Extremismus, rasismus a antisemitismus. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005, str. 64. ISBN 80-7251-204-8.

¹⁰⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. Extremismus a společnost. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, str. 212-213. ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰⁵ SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010, str. 64-65. ISBN 978-80-210-5288-8.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

BAUER, Jiří. *Otázka komunismu*. Praha: Futura, 2006. ISBN 80-86844-16-1.

BUREŠ, Jan, Jakub CHARVÁT a Petr JUST. *Levice v České republice a na Slovensku 1989-2009*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-294-3.

COURTOIS, Stéphane. *Černá kniha komunismu: zločiny, teror, represe*. Praha: Paseka, 1999. ISBN 80-7185-194-9.

DANICS, Štefan. *Extremismus hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002. ISBN 80-86477-07-x.

DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-7251-204-8.

DANICS, Štefan a Ladislava TEJCHMANOVÁ. *Extremismus, radikalismus, populismus a euroskepticismus*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2017. ISBN 978-80-7452-122-5.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie: [s prologem Andrewa Gambleho]*. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-10-6.

HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. Politologie (Eurolex Bohemia). ISBN 80-86432-95-5.

HLOUŠEK, Vít a Lubomír KOPEČEK. *Politické strany: původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3192-6.

CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

KOTLÁN, Pavel. *Demokracie ve stínu: extremismus, terorismus, fašismus, komunismus*. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003. ISBN 80-86572-07-2.

PROROK, Vladimír a Aleš LISA. *Politologie*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-141-0.

SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. *Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2010. ISBN 978-80-210-5288-8.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus: činnost bezpečnostních složek*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2012. ISBN 978-80-7251-385-7.

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-665-1.

Seznam použitých internetových zdrojů

Bojovníci proti kapitalismu. Revoluce přijde, systém překonáme. Politici už začínají být vyděšení: Co je nová antikapitalistická levice [online]. Parlamentní listy, 2013 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Bojovnici-proti-kapitalismu-Revoluce-prijde-system-prekoname-Politici-uz-zacinaji-byt-vydeseni-274256>

ČT24: *Komunistický svaz mládeže může opět fungovat* [online]. ČT24, 2010 [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ct24/domaci/1359164-komunisticky-svaz-mladeze-muze-opet-fungovat>

Friedrich Engels. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 30.01.2017 [cit.2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Engels

Josif Vissarionovič Stalin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 15.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Josif_Vissarionovi%C4%8D_Stalin

Karl Marx. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 11.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Karl_Marx

Komunistická strana Československa. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 11.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistick%C3%A1_strana_%C4%8Ceskoslovenska

Komunistická strana Čech a Moravy: Loga. *Komunistická strana Čech a Moravy* [online]. Mediální úsek ÚV KSČM, 2016 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/dokumenty/ke-stazeni/loga>

Komunistická strana Čech a Moravy náš program. <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program> [online]. Mediální úsek ÚV KSČM: Odborné zázemí ÚV KSČM, 2017 [cit.2017-11-21]. Dostupné z: https://www.kscm.cz/sites/default/files/soubory/Program%20KSČM/volebni_program_kscm_pro_volby_do_ps_pcr_2017.pdf

Komunistický svaz mládeže. Kdo jsme, co děláme a co chceme [online]. 2006 [cit. 2017-11-22]. Dostupné z: http://www.ksm.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=74

Lev Davidovič Trockij. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 20.12.2017 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Lev_Davidovi%C4%8D_Trockij

Levá perspektiva:Kdo jsme [online]. 2013 [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://levaperspektiva.cz/kdo-jsme/>

Levá perspektiva: Levá perspektiva se prezentovala na 1. máji v Praze [online]. Nikola Čech, 2013 [cit. 2017-11-28]. Dostupné z: <https://levaperspektiva.cz/clanky/nova-antikapitalisticka-levice-levaperspektiva-se-prezentovala-na-1-maji-v-praze/>

Listina základních práv a svobod: Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. , ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. [online]. Předsednictvo České národní rady, 1992 [cit. 2017-12-28]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>.

Ministerstvo vnitra České republiky: Co je extremismus [online]. 2010 [cit. 2017-12-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce boje proti extremismu pro rok 2017 [online]. Praha: Odbor bezpečnostní politiky, 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z: file:///C:/Users/DELL/Downloads/Koncepce_boje_proti_extremismu_pro_rok_2017.pdf

REXTER [online]. Ministerstvo kultury České republiky, 2009 [cit. 2018-01-09].

Svaz mladých komunistů Československa: Charakteristika mladých komunistů [online]. 2017 [cit. 2017-11-27]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

Svaz mladých komunistů Československa: Informace o Svazu mladých komunistů Československa [online]. [cit.2018-01-21]. Dostupné z: http://www.komsomol.cz/?page_id=130

Vladimir Iljič Lenin. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 15.01.2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Ilji%C4%8D_Lenin

SEZNAM ZKRATEK

- AKT - Antikonfliktní týmy
- BIS - Bezpečnostní informační služba
- ČR - Česká republika
- ČSSD - Česká strana sociálně demokratická
- GPU - Označení pro sovětskou tajnou službu v roce 1922
- KOKH - Klub pro obnovu komunistického hnutí
- KSČ - Komunistická strana Československa
- KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy
- KSM - Komunistický svaz mládeže
- LP - Levá perspektiva
- NAL - Nová antikapitalistická levice
- NATO - Severoatlantická aliance
- NPA - Nová antikapitalistická strana
- REVO - Skupina revoluční mládeže
- SAB - Socialistická alternativa Budoucnost
- SocSol - Socialistická solidarita
- SOP - Socialistická organizace pracujících
- SMKČ - Svaz mladých komunistů Československa
- USA - Spojené státy americké

- ÚZSI - Úřad pro zahraniční styky a informace
- VOZ - Vojenské obranné zpravodajství
- VZS - Vojenská zpravodajská služba
- WFDY - Světová federace demokratické mládeže

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Karl Marx	14
Obrázek 2: Bedřich Engels	14
Obrázek 3: Vladimír Iljič Lenin	16
Obrázek 4: Josif Vissarionovič Stalin	19
Obrázek 5: Lev Davidovič Trockij	22
Obrázek 6: Logo KSČM	31
Obrázek 7: Znak KSČ	31
Obrázek 8: Vlajka KSM	36
Obrázek 9: Znak SMKČ	38

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Simona Poláková Pekarová

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Komunismus jako jedna z ideologií krajní levice

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 52

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 16

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 19

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek